

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Departementet

Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug
og Fiskeri

Den 6. november 2008
Sagsnr.: 39

./. Vedlagt fremsendes til udvalgets orientering samlenotat for Rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18. – 20. november 2008.

Med venlig hilsen

Jesper Wulff Pedersen

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

2.1. Kontoret for europapolitik og internationale relationer

6. november 2008

FVM 600

SAMLENOTAT

Rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 18.-20. november 2008

1. Sundhedstjekket
 - Forslag til Rådets forordning om fælles regler for den fælles landbrugspolitik ordninger for direkte støtte til landbrugere og om fastlæggelse af visse støtteordninger for landbrugere
 - Forslag til Rådets forordning om ændringer af den fælles landbrugspolitik ved ændring af forordning (EF) nr. 320/2006, (EF) nr. 1234/2007, (EF) nr. 3/2008 og (EF) nr. [...] /2008
 - Forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 1698/2005 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL)
 - Forslag til Rådets afgørelse om ændring af afgørelse 2006/144/EF om Fællesskabets strategiske retningslinjer for udvikling af landdistrikterne (programmeringsperioden 2007-2013)

- *Politisk enighed*
KOM (2008) 306

Side 4

2. Forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EF) Nr. 1290/2005 om finansiering af den fælles landbrugspolitik og forordning (EF) Nr. 1234/2007 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter og om særlige bestemmelser for visse landbrugsprodukter (fusionsmarkedsordningen) med henblik på indførelse af en skolefrugtordning
 - *Politisk enighed*

KOM (2008) 442

Side 22

3. Forslag til Rådets beslutning om tilladelse til markedsføring af produkter, der indeholder, består af eller er fremstillet af genetisk modificeret sojabønne MON 89788 (EF-SA-GMO-NL-2006-36) under Europa-Parlamentets og Rådet forordning (EF) nr. 1829/2003
 - *Vedtagelse*

KOM (2008) 669

Side 28

4. Konsultationer mellem EU og Norge om fiskerimuligheder for 2009
- *Udveksling af synspunkter*
KOM-dokument foreligger ikke
Side 32

5. Om artikel 3, stk. 2, i Rådets forordning (EF) nr. 338/2008 af 14. april 2008 om tilpasning af de torskekvoter, der skal tildeles Polen i Østersøen (underafsnit 25-32, EF-farvande) fra 2008 til 2011
- *Afrapportering fra Kommissionen*
KOM-dokument foreligger ikke
Side 37

6. Forslag til Rådets forordning om oprettelse af et EF-kontrolsystem til sikring af overholdelsen af reglerne i den fælles fiskeripolitik
- *Udveksling af synspunkter*
KOM-dokument foreligger ikke
Side 39

7. Forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 423/2004 for så vidt angår genopretning af torskebestande og om ændring af forordning (EØF) nr. 2847/93
- *Politisk enighed*
KOM (2008) 162
Side 41

8. Strategi for bæredygtig udvikling af akvakultur i Europa
- *Udveksling af synspunkter*
KOM-dokument foreligger ikke
Side 46

9. Meddelelse fra Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet - Handlingsplan for 2006- 2008 med henblik på at forenkle og forbedre den fælles fiskeripolitik
- *Udveksling af synspunkter*
KOM (2005) 647
Side 48

10. Forslag til Rådets forordning om fastlæggelse af en flerårig plan for sildebestanden i området vest for Skotland og fiskeriets udnyttelse af denne bestand
- *Tidlig forelæggelse*
KOM (2008) 240
Side 51

11. Rådskonklusioner om memorandum vedrørende Frankrigs initiativ ”Import af levnedsmidler, foder, dyr og planter: sikkerhed og overholdelse af Fællesskabets regler”
- *Tidlig forelæggelse*
KOM-dokument foreligger ikke

Side 53

12. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om markedsføring og anvendelse af foder
- *Tidlig forelæggelse*
KOM (2008) 124

Side 57

NOTAT OM RÅDSMØDE (LANDBRUG OG FISKERI)

den 18.-20. november 2008

1. Sundhedstjekket

- Forslag til Rådets forordning om fælles regler for den fælles landbrugspolitik s ordninger for direkte støtte til landbrugere og om fastlæggelse af visse støtteordninger for landbrugere
- Forslag til Rådets forordning om ændringer af den fælles landbrugspolitik ved ændring af forordning (EF) nr. 320/2006, (EF) nr. 1234/2007, (EF) nr. 3/2008 og (EF) nr. [...] /2008
- Forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 1698/2005 om støtte til udvikling af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL)
- Forslag til Rådets afgørelse om ændring af afgørelse 2006/144/EF om Fællesskabets strategiske retningslinjer for udvikling af landdistrikterne (programmeringsperioden 2007-2013)

KOM (2008) 306

Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 16. oktober 2008. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

I forbindelse med vedtagelsen af 2003 reformen af den fælles landbrugspolitik, blev det fastsat, at der i 2008 skal foretages en gennemgang af EU's landbrugspolitik, med henblik på gennemførelse af nødvendige ændringer og tilpasninger i perioden frem til 2013. Kommissionen fremsatte derfor den 20. november 2007 en meddelelse til Europa-Parlamentet og Rådet om forberedelser til "sundhedstjekket" af reformen af den fælles landbrugspolitik.

Kommissionen foreslår i de juridiske forslag fremsat den 20. maj 2008 en række ændringer og tilpasninger af den fælles landbrugspolitik. De vigtigste punkter i forslaget er:

- *tilpasning og forenkling af enkeltbetalingsordningen, herunder yderligere afkoblinger af støtteordninger*
- *afvikling af udtagningsordningen (brak)*
- *yderligere modulation og overførsel af midler til anvendelse i landdistriktspolitikken*
- *en udvidet anvendelse af artikel 69 i forordning (EF) nr. 1782/2003*
- *trinvis udvidelse af mælkekvoten indtil kvotesystemet udløber i 2015*
- *afvikling af visse interventions- og støtteordninger samt væsentlige begrænsninger i anvendelsen af de tilbageblevne ordninger*
- *håndtering af nye udfordringer vedrørende klimaforandringer, vedvarende energi, vandforvaltning og biodiversitet*

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2008) 306 fremsat forslag til:

- Rådets forordning om fælles regler for den fælles landbrugspolitik ordninger for direkte støtte og om fastlæggelse af visse støtteordninger for landbrugere
- Rådets forordning om ændringer af den fælles landbrugspolitik ved ændring af forordning (EF) nr. 320/2006, (EF) nr. 1234/2007, (EF) nr. 3/2008 og (EF) nr./2008.
- Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 1698/2005 om støtte til udviklingen af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL)
- Rådets afgørelse om ændring af afgørelse 2006/144/EF om Fællesskabets strategiske retningslinjer for landdistriktsudviklingen (programperiode 2007 til 2013)

Forslagene er oversendt til Rådet den 23. maj 2008.

Forslagene til forordninger er fastsat med hjemmel i TFE artikel 36, 37 og 299 stk. 2 og kan vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter høring af Europa-Parlamentet.

Forslaget til afgørelse er fastsat med hjemmel i forordning (EF) nr. 1698/2005 om støtte til udviklingen af landdistrikterne fra Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL) art. 9 og 10.

Forslagene er sat på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) 18.-20. november 2008 med henblik på politisk enighed.

Nærhedsprincippet

Forslagene er led i gennemførelsen af den fælles landbrugspolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Formål og indhold

I forbindelse med at Rådet i september 2003 vedtog en reform af den fælles landbrugspolitik, blev der indsat revisionsklausuler, som indebærer, at der i 2008 skal foretages en gennemgang af EU's landbrugspolitik, for at konstatere om der er forhold, som fungerer uhensigtsmæssigt, og om der af den grund skal foretages yderligere ændringer og tilpasninger af landbrugspolitikken. Kommissionen fremsatte derfor den 20. november 2007 en meddelelse til Europa-Parlamentet og Rådet om forberedelser til "sundhedstjekket" af reformen af den fælles landbrugspolitik.

Kommissionen finder, at Fællesskabet ud over de nødvendige tilpasninger bør videreføre udviklingen af den fælles landbrugspolitik. Der skal derfor gennemføres en række tiltag, som lægger op til den videre udvikling af den fælles landbrugspolitik frem til 2013.

De vigtigste elementer i Kommissionens forslag til ændringer og tilpasninger af den fælles landbrugspolitik er følgende:

Enkeltbetalingsordningen

- Etablering af mulighed for at alle medlemslande kan arbejde hen imod en ensartet støttesats for landbrugsarealerne indenfor hver region
- Forenkling af krydsoverensstemmelse
- Forenkling af enkeltbetalingsordningen ved yderligere afkobling af produktionsbundne direkte støtteudbetalinger
- Afvikling af kravet om udtagning (brak)

Finansielle ordninger

- Øget modulering samt progressiv modulering (capping) af direkte støtteudbetalinger
- Mere fleksibilitet for evt. tilbageholdelse af 10 pct. af den direkte støtte og flere muligheder for anvendelse af dele af den direkte støtte til andre formål (gl. artikel 69 i forordning (EF) nr. 1782/2003)
- Fastsættelse af nedre støttegrænser.

Markedsordninger

- Afskaffelse af visse interventionsordninger samt indskrænkninger i anvendelse af de resterende interventionsordninger
- Afskaffelse af en række mindre støtteordninger samt indskrænkninger af de andre ordninger
- Forberedelse af afviklingen af mælkekvotesystemet, herunder udvidelse af mælkekvoten.

Nye udfordringer

- Håndtering af klimaændringer, vedvarende energi, vandforvaltning og biodiversitet i landdistriktspolitikken.

Enkeltbetalingsordningen

Etablering af mulighed for at udbetale en ensartet støttesats for betalingsrettighederne indenfor hver region

Som led i 2003-reformen blev der fastsat flere muligheder for medlemslandene for at vælge en model til beregning af værdien af den enkelte landmands betalingsrettigheder: Den historiske model, den regionale model og hybridmodellen (en kombination af de 2 modeller).

I hybridmodellen, som blev anvendt i Danmark, blev hovedparten af den afkoblede støtte fordelt med en basisstøtte på grundlag af de arealer, som landmanden havde på ansøgningstidspunktet i 2005, og dele af den animalske afkoblede støtte blev fordelt på grundlag af referenceperioden fra 2000 til 2002.

Kommissionen foreslår, at alle medlemslande, uanset hvilken model de har anvendt, skal have mulighed for at udligne værdien mellem betalingsrettighederne. Det foreslås, at medlemsstaterne senest den 1. august 2009 kan beslutte at gennemføre helt eller delvis udligning fra 2010/2011. Hvis et land vælger at anvende denne ordning, skal udligningen ske over mindst 2 år med højst 50 % om året efter objektive og ikke diskriminerende kriterier.

Krydsoverensstemmelse og god landbrugs- og miljømæssig stand

Udbetaling af støtte er afhængig af overholdelse af udvalgte regler indenfor miljø, folkesundhed og dyre - og plantesundhed, dyrevelfærd samt god landbrugs- og miljømæssig stand (GLM) (krydsoverensstemmelse). Kommissionen foreslår at fjerne krydsoverensstemmelse for visse bestemmelser i direktivet for beskyttelse af vilde fugle og i direktivet om bevaring af naturtyper samt vilde dyr og planter. Kommissionen foreslår endvidere under GLM at indføre nye normer for bevarelse af landskabstræk (hegn, søer, grøfter, grupper af træer mv.), samt randzoner langs vandløb.

Endelig foreslår Kommissionen at indføre bagatelgrænser, en de-minimis regel på 100 Euro, en regel om støttemodtagers ansvar for overholdelse af krydsoverensstemmelse hele kalenderåret og en ny definition af begrebet ”bedrift” på landdistriktsområdet svarende til reglerne for krydsoverensstemmelse for direkte betalinger.

Afkobling af direkte støtteudbetalinger

Kommissionen foreslår afkobling af en række frivilligt og obligatorisk koblede støtteudbetalinger. Kommissionen foreslår endvidere, at de afkoblede støttebeløb udbetales til de berørte landmænd som tillæg til værdien af deres betalingsrettigheder og på baggrund af en referenceperiode, som skal nærmere fastlægges indenfor en periode fra 2005 til 2008.

Frivilligt koblede støtteordninger

Kvægpræmier

Kommissionen foreslår, at handyr- og slagtepræmier for kvæg afkobles, dog med en overgangsordning således at der udbetales 50 % af den eksisterende støtte for produktionsårene 2010 og 2011, hvorefter støtten bortfalder helt. Præmieordningerne for ammekøer og moderfår og geder kan videreføres.

Andre frivilligt koblede ordninger

Det foreslås at den resterende hektar-støtte, støtte til humle og markfrø samt kvalitetspræmien for durum hvede afkobles fra 2010.

Obligatorisk koblede støtteordninger

Proteinafgrøder, ris, olivenolie, nødder, forarbejdning af hørfibre, kartoffelstivelse og tørret foder

Kommissionen foreslår, at støtte til produktion af disse produkter afkobles fra 2010.

For ris foreslås en overgangsperiode, som indebærer, at der i perioden 2010 til 2012 udbetales 50 % af nuværende støtte.

For forarbejdning af hørfibre foreslås en overgangsordning, som indebærer, at støtten for 2011 og 2012 udbetales med 50 % af den aktuelle støtte, hvorefter støtten afkobles helt.

Kartoffelstivelse

Under denne ordning udbetales produktionspræmien til stivelsesfabrikkerne for fremstilling af kartoffelstivelse samt direkte støtte til de landmænd, der avler kartofler til stivelsesfremstilling.

Kommissionen foreslår en afkobling af produktionspræmien til fabrikkerne fra 2011. Kravet om anvendelse af minimumspris bortfalder med afkobling af produktionspræmien. Endvidere foreslås en afkobling af den direkte støtte til landmændene, dog med en overgangsordning, således at der i 2011 og 2012 fortsat udbetales 50 % af den nuværende direkte støtte, hvorefter støtten vil være fuldt afkoblet. Kvoten for produktion af kartoffelstivelse afskaffes efter overgangsperioden i 2013.

Tørret foder

Støtten til produktion af tørret foder udbetales til tørringsvirksomhederne. Kommissionen foreslår, at støtten til produktion af tørret foder afkobles fra 2011.

Afvikling af kravet om udtagning (brak)

Kommissionen foreslår afskaffelse af pligten til udtagning af landbrugsjord. Kommissionen foreslår samtidig, at medlemslandene gives passende instrumenter til at kunne sikre, at miljøfordelene kan opretholdes gennem landdistriktsprogrammet og gennem nye krydsoverensstemmelseskrav (der indføres under GLM nye normer for randzoner langs vandløb).

Den forenklede generelle arealbetalingsordning for de nye medlemslande (SAPS)

Efter de nugældende bestemmelser kan de nye medlemslande - EU 10 - anvende den forenklede arealbetalingsordning frem til 2010, og EU-2, Bulgarien og Rumænien frem til 2011.

Kommissionen foreslår nu, at de nye medlemslande skal kunne anvende den forenklede arealbetalingsordning frem til 2013.

Finansielle ordninger

Øget mulighed for tilbageholdelse af dele af den direkte støtte til andre formål (gl. artikel 69)

Kommissionen foreslår, at medlemslandene fra 2010 fremover kan anvende op til 10 % af de nationale budgetlofter for direkte støtte til særlige programmer for landmænd (ny art. 68), herunder:

- a. særlige typer af landbrug, som er vigtige for beskyttelse af miljøet eller for forbedringer af kvaliteten og markedsføringen af landbrugsprodukter (videreførelse af den nuværende artikel 69 i forordning (EF) nr. 1782/2003),
- b. afhjælpning af særlige ulemper der påvirker landmænd i mejeri -, oksekøds -, fåre - og gedesektoren og rissektoren, i miljøfølsomme og økonomisk sårbare områder,
- c. på arealer, hvor der gennemføres restrukturering og/eller udviklingsprogrammer for at undgå opgivelse af arealer og/eller for at håndtere særlige ulemper for landmænd i disse områder,
- d. i form af tilskud til betaling af præmier for afgrødeforsikringer,
- e. bidrag til gensidige fonde, der yder finansiel kompensation til landmænd, som har lidt økonomiske tab i forbindelse med veterinære og plantesygdomme.

Kommissionen foreslår endvidere, at støtteordninger under a, b og e begrænses til 2,5 % af de nationale budgetlofter. Endelig foreslår Kommissionen, at de medlemslande, som ønsker at anvende ordningen skal meddele dette til Kommissionen senest den 1. august 2009.

Øget modulering og progressiv modulering af støttebeløb (capping)

Kommissionen foreslår en stigende modulering med 2 % om året fra 2009 til 2012 i alt 8 %. Sammenlagt med den eksisterende modulering på 5 % bliver den samlede modulering i 2012 13 %. De første 5.000 €, der udbetales til en landmand, er fortsat fritaget for modulation.

Kommissionen foreslår endvidere, at der i tillæg til modulering, indføres en progressiv modulering af de større støtteudbetalinger jf. følgende model:

- Betalinger fra 100.000 til 199.999 € reduceres med yderligere 3 %
- Betalinger fra 200.000 til 299.999 € reduceres med yderligere 6 %
- Betalinger over 300.000 € reduceres med yderligere 9 %

Tabel: Af tabellen fremgår de samlede moduleringsprocentdele, der skal anvendes (nuværende + supplerende inkl. progressiv modulering)

Tærskler (€)	2009	2010	2011	2012
1 til 5 000	0	0	0	0
5 000 til 99 999	5 % + 2 % (=7 %)	5 % + 4 % (=9 %)	5 % + 6 % (=11 %)	5 % + 8 % (=13 %)
100 000 til 199 999	5 % + 5 % (=10 %)	5 % + 7 % (=12 %)	5 % + 9 % (=14 %)	5 % + 11 % (=16 %)
200 000 til 299 999	5 % + 8 % (=13 %)	5 % + 10 % (=15 %)	5 % + 12 % (=17 %)	5 % + 14 % (=19 %)
300 000 og derover	5 % + 11 % (=16 %)	5 % + 13 % (=18 %)	5 % + 15 % (=20 %)	5 % + 17 % (=22 %)

Kommissionen foreslår endelig, at de beløb, der inddrages ved udvidet modulering og progressiv modulering, ubeskåret skal kunne anvendes i det medlemsland, hvor provenuet er opnået. De inddragne beløb foreslås overført fra søjle I til søjle II til håndtering af klimaforandringer, vedvarende energi, vandforvaltning og biodiversitet (nye udfordringer).

Nedre støttegrænser

I dag er der mulighed for at undlade at udbetale beløb under 100 €. Endvidere kan der ikke udbetales enkeltbetaling for arealer mindre end 0,3 hektar.

Kommissionen foreslår, at en medlemsstat skal vælge én af følgende minimumsgrænser og derefter ikke må udbetale enkeltbetaling til landmænd hvis den valgte forudsætning ikke er opfyldt:

- (a) det samlede direkte støttebeløb i et givet kalenderår overstiger ikke 250 € eller
- (b) det støtteberettigede areal, der kan udbetales støtte til overstiger ikke en hektar

Kommissionen foreslår endvidere, at medlemslandene på et objektivt og ikke diskriminerende grundlag kan beslutte ikke at yde direkte støtte til virksomheder, hvis primære formål ikke er at udøve en landbrugsaktivitet.

Markedsordninger

Ændringer af mulighederne for intervention af landbrugsprodukter

Kommissionen foreslår, at en række interventionsordninger afskaffes, og at visse af de resterende interventionsordninger først kan tages i anvendelse efter en analyse af den aktuelle markedssituation.

Kommissionen foreslår, at:

- interventionsordningen for korn bibeholdes, men med visse indskrænkninger
- interventionsordningen for ris og durum hvede afskaffes
- interventionsordningen for svinekød afskaffes
- støtte til privat oplagring af smør bibeholdes, men med visse indskrænkninger
- støtte til privat oplagring af særlige oste afskaffes

Interventionsordninger for korn

Kommissionen foreslår visse ændringer af interventionsordningen for korn, som medfører at ordningen fremover får karakter af et sikkerhedsnet til brug i egentlige krisesituationer. Det foreslås, at interventionsmængderne for byg, sorghum og majs sættes til nul. Der vil således fremover kun kunne interveneres blød hvede af brødhvedekvalitet.

Endvidere foreslås, at opkøb skal foregå ved licitation samt at Kommissionen under særlige omstændigheder skal kunne fastsætte priser, mængder og de lande og regioner i hvilket intervention kan ske. Ved at anvende licitation ved opkøb af korn til intervention fungerer interventionsprisen ikke mere som en minimumspris. Ved tilbud af større mængder korn til intervention, vil anvendelse af licitation naturligt kunne medføre opkøbspriser, som ligger under interventionsprisen.

Endelig foreslår Kommissionen, at interventionsordningerne for ris og durum hvede afskaffes.

Interventionsordningen for svinekød

Kommissionen foreslår, at interventionsordningen for svinekød afskaffes. Interventionsordningen for svinekød har ikke været anvendt i en meget lang årrække.

Støtte til privat oplagring

Kommissionen finder, at der pga. markeds- og sæsonudsving i produktionen af smør, er grund til at bibeholde støtten til privat oplagring af smør. Kommissionen foreslår imidlertid, at privat oplagring af smør ikke mere skal udløses automatisk, men fremover besluttes af Kommissionen efter en analyse af markedssituationen.

Kommissionen foreslår, at støtte til privat oplagring af særlige oste (hårde italienske oste) afvikles, idet markedssituationen gør støtte til særlige værdiprodukter som oste overflødig.

Ændringer af en række mindre støtteordninger mv.

Kommissionen foreslår, at enkelte støtteordninger afskaffes, og at der fremover skal gennemføres analyser af markedssituationen, før andre støtteordninger tages i anvendelse.

Mejeriprodukter

Støtteordningerne for anvendelse af skummetmælkspulver til foder og anvendelsen af skummetmælk til fremstilling af kasein bibeholdes, men anvendelsen af disse ordninger skal fremover besluttes af Kommissionen efter en analyse af markedssituationen.

Støtte til anvendelse af smør til is og bagværk samt støtte til smør til institutioner og direkte konsum foreslås afskaffet. Kommissionen finder at disse ordninger ikke længere er nødvendige for at understøtte markedet.

Stivelse

Støtte til anvendelse af stivelse i industrien foreslås afskaffet. I takt med de stigende verdensmarkedspriser for korn er støtten til anvendelse af stivelse i industrien blevet reduceret og støtten har været nulstillet i mere end et år.

Energiafgrøder

På baggrund af den aktuelle markedssituation finder Kommissionen ikke mere, at der er grund til at give støtte til energiafgrøder. Det foreslås derfor, at støtten til energiafgrøder afskaffes fra 2010.

Særlige markedsforanstaltninger i tilfælde af husdyrsygdomme

I tilfælde af, at husdyrsygdomme begrænser handelen mellem medlemslandene og tredjelande, kan Kommissionen jf. artikel 44 i forordning (EF) nr. 1234/2007 iværksætte foranstaltninger for at støtte markedet. Kommissionen foreslår, at denne bestemmelse fjernes, og at der i stedet indføres en bestemmelse herom i den nye artikel 68 1 e ”gensidige dækkende fonde for erstatning ved husdyrsygdomme” i den nye horisontale forordning om enkeltbetalingsordningen. Det indebærer, at udgifterne til denne ordning fremover dækkes af en del af de inddragne støtteudbetalinger. Den eksisterende ordning (art. 44) kan iværksættes på ad hoc basis, mens ordninger under artikel 68 vil skulle fastlægges på forhånd, og senest i 2009.

Andre ordninger

Kommissionen foreslår, at medlemslandene skal kunne godkende producentorganisationer inden for alle sektorer.

Endelig foreslår Kommissionen, at en række forældede forordninger afvikles. Det drejer sig f.eks. om forordninger vedrørende finansiering af intervention, fødevarerhjælp til Polen (1989) og særlige tildelinger af mælkekvote (SLOM).

Forberedelse af blød landing når mælkekvotesystemet udløber

For at forberede den endelige afvikling af mælkekvotesystemet i 2015 foreslår Kommissionen en udvidelse af mælkekvoterne med 1 % om året i 5 år i årene 2009/2010 til 2013/14, hvilket svarer til den skønnede stigning i det interne forbrug af mælkeprodukter i EU i denne periode.

Kommissionen vil i 2011 forelægge en rapport over markedssituationen på mælkeområdet.

Nye udfordringer i landdistriktspolitikken

For at imødekomme de nye udfordringer for europæisk landbrug foreslår Kommissionen, at de yderligere modulerede midler (udover de første 5 pct.) målrettes indsatser over for klimaforandringer, vedvarende energi, vandforvaltning og biodiversitet. Kommissionen foreslår endvidere at der bliver mulighed for at benytte nye typer af indsatser på disse områder som f.eks. permanent braklægning og ekstensivering. Endelig skabes der mulighed for at forøge støttebeløbene til de nye indsatser. De nye indsatser skal være indarbejdet i medlemslandenes landdistriktsprogrammer senest den 1. januar 2010.

Ændringsforslag

Formandskabet har efterfølgende udfærdiget ændringsforslag om følgende elementer i forslaget: Vedrørende artikel 44 i forordning (EF) nr. 1234/2007 om foranstaltninger i forbindelse med husdyrsygdomme, bibeholdes denne. Den nedre støttegrænse under enkeltbetalingsordningen vil kunne fastsættes højere, afhængig af landenes gennemsnitlige bedriftsstørrelse og støtteudbetalinger. Den nye artikel 68 udvides, således at der kan gives støtte til tilskud til betaling af præmier for husdyrforsikringer, og der gives mulighed for finansiel kompensation til landmænd, som har lidt økonomiske tab i forbindelse med visse miljøproblemer, i de gensidige fonde.

Konsekvenser

EU-budgettet

Overordnet anfører Kommissionen, at sundhedstjekket har en begrænset netto-budget effekt, med en lille besparelse på 14 mio. € i 2013.

Afkobling

Ved gennemførelse af Kommissionens forslag om afkobling af en række eksisterende koblede direkte støtteordninger vil der indenfor søjle I i 2013 være overført udgifter i størrelsesordenen 2 mia. € til den direkte støtte i enkeltbetalingsordningen. Denne omfordeling har ingen overordnede konsekvenser for Fællesskabets budget.

Modulation/progressiv modulering

Kommissionen foreslår en øget modulation/progressiv reduktion og overførsel af de inddragne midler fra søjle I - direkte støtteudbetalinger -, til søjle II – landdistriktspolitikken. Der er tale om inddragelse af en del af de allerede budgetterede udgifter i søjle I til anvendelse i søjle II, og overførslen har således ingen overordnede konsekvenser for Fællesskabets budget.

Forventet provenu med yderligere modulering inkl. progressiv reduktion i EU

	2010	2011	2012	2013
Modulering, mio. €	563	977	1.427	2.022

Ved anvendelse af de modulerede midler i medlemslandene kræves national medfinansiering, hvorved den totale budgetallokering til landbrugs- og landdistriktpolitik vil øges i forhold til status quo.

Forslaget om øget modulering med 2 % om året fra 2010 til 2013 (EU-finansår) til i alt 13 % samt progressiv modulering, medfører en stadig stigende overførsel igennem årene indtil 2013, hvor der i alt sker en omfordeling på ca. 2 mia. € fra søjle I til søjle II.

Besparelser ved ændringer af interventions - og støtteordninger

Kommissionens forslag om indskrænkningerne i mulighederne for at intervenere korn, afvikling af støtte til energiafgrøder og indskrænkninger af anvendelsen af en række mindre ordninger på mejeriområdet, medfører en samlet besparelse på ca. 428 mio. euro i perioden 2010 til 2013.

Besparelser på områderne intervention og visse støtteordninger

	2010	2011	2012	2013	I alt
Besparelser, mio. €	9	180	115	124	428
Reduceret formålsbestemte indtægter (mindsket superafgift)	-	-	- 55	- 110	-165
Netto budgetindvirkning	9	180	59	14	263

Danmark betaler ca. 2 pct. af EU's udgifter. 2 % af den anførte besparelse på 428 € i perioden 2010 til 2013 giver en samlet besparelse på ca. 8,5 mio. € eller knap 63 mio. kr.

Statsfinansielle konsekvenser

Det er vurderingen, at visse af de foreslåede ændringer af den fælles landbrugspolitik kan have væsentlige statsfinansielle konsekvenser.

Modulation/progressiv modulering

Øget obligatorisk modulation på 2 pct. årligt i regnskabsårene 2009-2012 vil medføre en stigning i modulerede midler som forventes at udgøre ca. 125 mio. kr. om året (16,8 mio. €) beregnet på grundlag af forventede udbetalinger af direkte støtte i 2009.

Den nuværende obligatoriske modulation på 5 % medfører, at der i 2009 tilbageholdes 312,9 mio. kr. Ved den fulde modulering på 13 % i 2013, forventes de direkte støtteudbetalinger at blive reduceret med i alt 10,6 % eller 813,6 mio. kr. Forskellen mellem anvendelse af den gældende moduleringsprocent på 5 % og den foreslåede på 13 % forventes således at udgøre ca. 500 mio. kr.

Kommissionens forslag om progressiv modulering forventes at medføre en reduktion af de direkte støtteudbetalinger på ca. 22,8 mio. kr. om året. Det forventes, at ca. 1.180 større landbrug i Danmark vil blive berørt af progressiv modulation.

Årlig forventet stigning i modulation/progressiv modulering* (ud over de eksisterende 5 %)

	2010	2011	2012	2013
Modulering, mio. kr.	125	250	375	500
Progressiv reduktion, mio. kr.	22,8	22,8	22,8	22,8
Samlet reduktion	147,8	272,8	397,8	522,8

*Beregnet på baggrund af forventede udbetalinger i 2009

National medfinansiering

De gældende regler for anvendelse af overførte midler til gennemførelse af programmer i landdistriktsudviklingen kræver 50 eller 45 pct. national medfinansiering. Ved overførsel af midlerne fra modulering/progressiv reduktion i årene 2010 til 2013 til landdistriktsprogrammet, og ved et krav om 50 % national medfinansiering, vil der under forudsætning af fuld hjemtagning opstå et voksende behov for national medfinansiering på 148 mio. kr. i 2010 stigende med 125 mio. kr. hvert år til 523,5 mio. kr. i 2013.

Administrative konsekvenser

Et meget foreløbigt skøn over visse dele af forslaget er givet i nedenstående. Det skal kraftigt understreges, at skønnet er hypotetisk, og at det sandsynligvis vil skulle ændres efter nærmere analyser og i lyset af eventuelle nye kompromistekster.

Kommissionens forslag om en udvidelse af GLM-reglerne, som omfatter indførelsen af nye normer for bevarelse af landskabstræk (hegn, vandhuller, søer, grøfter, træer i grupper m.v.), samt indførelsen af et nyt område omhandlende beskyttelse og forvaltning af vand, herunder etablering af bræmmer langs vandløb og søer, vil øge de administrative omkostninger¹ i FødevareErhverv og Plantedirektoratet.

Hvis udvidelsen af GLM-reglerne begrænses til indførelsen af disse nye normer, er skønnet over de udvidede administrative omkostninger i FødevareErhverv 800.000 kr., heraf er de 300.000 kr. etableringsomkostninger det første år. Omkostningerne for gennemførelsen af kontrollen i Plantedirektoratet er estimeret til 500.000 kr. om året.

Hvis overslaget over omkostningerne derimod tager udgangspunkt i, at Kommissionen vil kræve, at alle medlemslandene opstiller krav for alle normer, undtagen dem, som er åbenlyst uegnede for

¹ De angivne omkostninger er baseret på helt hypotetiske forslag til nye krav, opstillet til brug for udarbejdelsen af en opgørelse af omkostningerne ved implementering af nye GLM-krav. Skønnet over omkostningerne går alene på implementeringen af nye krav på GLM-området. Skønnet over omkostningerne er behæftet med en betydelig usikkerhed, idet der på nuværende tidspunkt mangler en mere præcis fortolkning fra Kommissionen vedrørende indholdet af de i sundhedstjekket foreslåede krav.

landet (i DK terrasser og oliventræer), vil de administrative omkostninger være højere. I dette tilfælde skønnes de samlede administrative omkostninger i FødevarerErhverv, at ville udgøre ca. 4,5 mio. kr., heraf er de 2,7 mio. kr. etableringsomkostninger det første år. Omkostningerne for gennemførelsen af kontrollen i Plantedirektoratet er estimeret til 1,8 mio. kr. om året.

Forslaget vil medføre en udvidelse af landdistriktsprogrammerne for perioden 2007-2013, hvilket vil resultere i øgede administrative udgifter. Udgifterne vil afhænge af den konkrete implementering i det danske landdistriktsprogram, herunder udformning af kommende ordninger. Derfor er det pt. ikke muligt at opgøre de administrative merudgifter af den yderligere indsats under landdistriktsprogrammet.

Der ville kunne være administrative besparelser i forbindelse med fastsættelse af nedre støttegrænse på støtteansøgningen, og bortfald af koblede støtteordninger, mens der kan forventes øgede omkostninger ved administration af progressiv modulation.

For de øvrige forslag skønnes de administrative konsekvenser at være begrænsede.

Samfundsmæssige konsekvenser af forslaget for virksomheder og borgere

Kommissionens forslag medfører forenklinger for landmændene, idet en række støtteordninger afkobles, og beløbene udbetales fremover over enkeltbetalingsordningen. Samtidig afskaffes en række produktionsbegrænsende bestemmelser ved fjernelse af kravet om udtagning af jord og visse produktionskvoter.

Kommissionens forslag indebærer en fortsat markedsorientering af den fælles landbrugspolitik. Konsekvensen heraf er, at en række områder, hvor der tidligere er givet støtte til produktion mv., eller hvor der har været fastsat interventionsordninger med mindstepriser, fremover ikke vil have det samme niveau for produktionsstøtte og garanterede mindstepriser. Den stigende markedsorientering indebærer at produktionen af landbrugsprodukter i højere grad vil ske på markedsvilkår med de risici det indebærer, men samtidig med bedre muligheder at udnytte det eksisterende potentiale for produktion og afsætning, f.eks. via bortfald af krav om udtagning af jord samt forøgelse af mælkekvoter.

Fødevarerøkonomisk Institut har bl.a. vurderet, at den påtænkte reform af landbrugsstøtten vil få en negativ effekt på indtjeningen i dansk landbrug. Imidlertid er der store forskelle mellem landbrugene med hensyn til reformens økonomiske konsekvenser afhængig af bedriftens størrelse samt ikke mindst af driftsformen.

For alle landbrug taget under ét, vurderer Fødevarerøkonomisk Institut, at der kan blive en nedgang i resultatet efter finansielle poster, opgjort til 25.000 kr. pr. bedrift. Heraf kan størstedelen henføres til den forventede/forudsatte prissænkende virkning af mælkekvoteudvidelsen samt til forøgelsen af modulationen.

Afkoblingen af handyrpræmien kan medføre, at produktionen af ungtyre næppe vil kunne opretholdes i Danmark i nuværende omfang, med mindre der sker forbedringer i prisforholdene.

Ud over de landbrugsøkonomiske konsekvenser kan det forventes, at overførsel af yderligere ca. 500 mio. kr. fra den direkte støtte til anvendelse i landdistriktsprogrammet samt national medfinansiering vil resultere i øgede samfundsmæssige goder i form af bedre miljøbeskyttelse, sikring af naturværdier, sikring af vandkvalitet samt bedre beskyttelse af biodiversitet, mv.

Indførelse af en nedre grænse for enkeltbetalingsstøtte på 250 €, forventes at afskære ca. 6.700 mindre landmænd fra at modtage 6,6 mio. kr. i støtte. Anvendes kravet om ansøgning af støtte til mindst 1 ha, vil ca. 2.100 mindre landmænd blive afskåret fra at modtage 5,5 mio. kr.

Lovgivningsmæssige konsekvenser

Gennemførelse af Kommissionens forslag vil indebære, at en række bekendtgørelser kan ophæves, eller skal ændres.

Følgende bekendtgørelser kan ophæves:

- Bekendtgørelse nr. 1416 af 11. december 2007 om støtte til dyrkning af energiafgrøder
- Bekendtgørelse nr. 968 af 12. september 2006 om ydelse af støtte til tørret foder
- Bekendtgørelse nr. 240 af 7. april 2005 om ydelse af fremstillingspræmie til kartoffelstivelse og støtte til stivelseskartofler
- Bekendtgørelse nr. 1515 af 22. december 2004 om dyrkning af afgrøder på udtagne arealer til fremstilling af produkter, som ikke primært er bestemt til fødevarer eller foder
- Bekendtgørelse nr. 416 af 25. juni 1986 om ydelse af produktionsrestitution for stivelse

Følgende bekendtgørelser skal ændres:

- Bekendtgørelse nr. 203 af 26. marts 2008 om mælkekvoter
- Bekendtgørelse nr. 935 af 22. september 2008 om krydsoverensstemmelse
- Bekendtgørelse nr. 1598 af 19. december 2007 om direkte støtte til landbrugere efter enkeltbetalingsordningen
- Bekendtgørelse nr. 1290 af 8. december 2006 om ydelse af præmier for husdyr og moderfår
- Bekendtgørelse nr. 1278 af 13. december 2004 om støtte til mælk og mejeriprodukter
- Bekendtgørelse nr. 374 af 11. juli 1974 om intervention af svinekød

Miljømæssige konsekvenser, konsekvenser for beskyttelsesniveauet

Det samlede udtagningspligtige brakareal var i 2007 ca. 148.000 ha. I 2008 faldt dette brakareal med ca. 83.000 ha. som følge af den midlertidige ophævelse af kravet om braklægning i 2007/08. Det Jordbrugsvidenskabelige Fakultet, Århus Universitet, Danmarks Miljøundersøgelser og Fødevarøkonomisk Institut vurderer i fællesskab, at en permanent ophævelse af kravet om braklægning vil medføre, at de braklagte arealer i alt vil falde med 80-120.000 ha i forhold til 2007.

Forskningsinstitutionerne vurderer, at faldet i brakarealet på 80-120.000 ha alt andet lige på sigt vil medføre:

- Øget kvælstofudvaskning på 300-500 t/år (den samlede årlige udvaskning er på ca. 160.000 t.)
- Øget ammoniak emission på 1.300-1.900 t N/år (den samlede årlige emission er på 72.000 t)
- Øget emission af drivhusgas med 110-170.000 t CO₂/år (de samlede årlige emissioner fra dansk Landbrug er på ca. 10 mio. t CO₂-ekvivalenter).

Forskningsinstitutionerne vurderer, at forslaget endvidere vil have effekter i forhold til øget pesticidforbrug, øget tab af fosfor og overvejende negative effekter i forhold til natur og biodiversitet.

Regeringen vedtog i februar 2008 en brak-indsatsplan med kompenserende foranstaltninger, der neutraliserer effekterne af ophævelsen af kravet om braklægning på op til 50.000 ha.

Miljøkompensation for natur og miljø vil indgå i det igangværende arbejde med midtvejsevaluering af Vandmiljøplan III, den fremrykkede evaluering af pesticidplan 2004-09 samt implementeringen af EU's vandrammedirektiv (grøn vækst).

Forskningsinstitutionernes vurdering af forslagets øvrige elementer, er at den væsentligste effekt af sundhedstjekket vil være en stigning i mælkeproduktionen, men dog et fald i mælkeprisen og et lavere antal ungdyr. Omfanget af begge elementer i 2015 er noget usikkert, men det skønnes at mælkemængden øges med ca. 4-5% og at ungtireproduktionen reduceres betydeligt. En øgning i mælkeproduktionen på 5% vil øge N-udvaskningen med ca. 170 t N/år på 10-15 års sigt.

Ammoniakemissionen vil øges med ca. 740 t N/år, mens drivhusgasemissionen vil øges med ca. 98.000 t CO₂-ækv (1% af udledningen fra landbruget). Reduceres ungtireproduktionen med 50%, vil det ophæve nævnte merbelastninger; men det kan ikke forudsiges, om faldet i ungtireproduktionen bliver større eller mindre end de 50%.

For en række af de andre elementer (artikel 69 og justering af krydsoverensstemmelser) kan der være en miljøeffekt, men omfanget vil afhænge af, hvordan Danmark vælger at implementere disse justeringer af CAP'en. Det har derfor ikke været muligt at foretage en miljømæssig konsekvensvurdering af disse elementer.

Udtalelser

Europa-Parlamentet forventes at afgive udtalelse i forbindelse med samlingen den 17. – 19. november 2008. Forslaget blev behandlet i Udvalget om Landbrug og Udvikling af Landdistrikter den 7. oktober 2008. Udvalget fremlagde et udkast til rapport. Heri fremgik det, at øget modulation skal begrænses til 1 x 2 % frem til 2013. Progressiv moduleringsssats skal ligeså reduceres (1 % for beløb mellem 100.000 - 200.000 €, 2 % for 200.000 - 300.000 € og 3 % for beløb over 300.000 €). Der skal ikke være krav om national medfinansiering for de ekstra modulerede midler.

Mælkekvoterne skal kun stige 1 % i både 2009 og 2010, efterfulgt af en markedsanalyse. Der skal oprettes en mælkefond til at hjælpe sektoren til omstruktureringen, og landes uudnyttede kvoter skal midlertidigt kunne tildeles andre lande. Under artikel 68 skal det være muligt at anvende op til 10 % af støtten til koblede tiltag, samt yderligere 5 % ekstra til krisestyringsforanstaltninger. Ligeså skal nye medlemslande kunne få en højere EU-støtte til forsikringsordninger. Koblet støtte skal bevares

for hhv. handyrpræmien, proteinafgrøder og tørret foder, mens hovedparten af andre ordninger først skal afkobles i 2013. Kornintervention skal opretholdes i tidsbegrænsede perioder hvert år, svinekødsintervention skal opretholdes ligesom visse støttemekanismer i mejerisektoren.

Høring

Landbrugsraadet henviste på møde i §2-udvalget den 3. november 2008 til tidligere afgivne høringssvar. Med hensyn til mælkekvoterne bemærkede Landbrugsraadet, at man ønskede en så stor forhøjelse som muligt. Landbrugsraadet kunne acceptere fedtreguleringen, men det var under forudsætning af, at art. 80, stk. 2, i markedsordningen blev fjernet. Endvidere fastslog man, at oprettelsen af mælkefonde ikke var en ønskelig udvikling.

Landbrugsraadet lægger vægt på, at handyrpræmien fastholdes indtil 2013. Selvom der traditionelt benyttes en historisk referenceperiode i forbindelse med afkobling, er det efter Landbrugsraadets mening ønskeligt, at der gives mulighed for at anvende en aktuel referenceperiode.

For så vidt angår loftet i bilag 8, er der for Danmarks vedkommende en difference i forhold til det faktisk udbetalte støttebeløb. Efter Landbrugsraadets mening bør det være muligt at disponere over disse midler først i forhold til anvendelsen af artikel 68.

Landbrugsraadet henviste på møde i §2-udvalget den 15. oktober 2008 til tidligere afgivne høringssvar og understregede, at man anså følgende elementer som afgørende i de forestående forhandlinger: forhøjelsen af mælkekvoterne, fastholdelse af handyrpræmien indtil 2013 og sikring af mulighed for finansiering af miljøtiltag via modulation og sekundært via artikel 68.

Landbrugsraadet, oplyste på møde i §2-udvalget den 10. september 2008, idet der henvistes til tidligere høringssvar, at Landbrugsraadet ønsker at understrege, at Landbrugsraadet finder, at det er væsentligt, at der i forbindelse med sundhedstjekket sker en ensartet afkobling, således at konkurrencesituationen ikke forvrides mellem medlemsstaterne. Dog har man forståelse for, at det i visse særligt udsatte regioner kan være nødvendigt at indføre afhjælpende foranstaltninger jf. artikel 68.

Angående anvendelsesområdet for artikel 68 fandt Landbrugsraadet, at disse foranstaltninger kan anvendes til miljøtiltag og ikke til støtte, der kan virke produktionsforvridende. Det er væsentligt, at der ikke genindføres yderligere koblede støtteordninger via artikel 68, og at loftet på 2,5 % i forslaget fastholdes. Mest mulig støtte skal være omfattet af grøn boks i WTO-regi.

Indførelse af yderligere krydsoverensstemmelseskrav er ikke i overensstemmelse med Kommissionens hensigt med at lette de administrative byrder for landbruget i forbindelse med sundhedstjekket.

Endelig ønsker Landbrugsraadet at understrege, at man er imod indførelse af progressiv modulering, men at man tilslutter sig princippet om øget enhedsmodulering for alle.

På møde i §2-udvalget (landbrug) den 9. juni 2008 meddelte Landbrugsraadet, at man finder, at Kommissionens samlede pakke af forslag indeholder en række relevante forslag. Landbrugsraadet udtrykte dog skuffelse over, at forenkling af krydsoverensstemmelsesreglerne i Kommissionens forslag ikke har fået en mere fremtrædende rolle. Man er også fra Landbrugsraadets side afvisende overfor Kommissionens forslag om at udvide GLM-reglerne (God Landbrugs- og Miljømæssig stand).

Landbrugsraadet fremhævede ønsket om at bevare den danske model for gennemførelse af enkeltbetalingsordningen frem til 2013, hvilket indebærer bevaring af handyrpræmien frem til 2013. Derudover fremhævede Landbrugsraadet, at man kraftigt opfordrer til, at der sættes stramme betingelser for anvendelsen af art. 69. Landbrugsraadet udtrykte ønske om fastholdelse af art. 44-ordningen. Landbrugsraadet støtter forhøjelsen af basis %-satsen for modulation, men er afvisende overfor progressiv modulation, da dette vil medføre en urimelig behandling af de berørte landmænd.

Landbrugsraadet finder, at det er forkert at afskaffe interventionsordningen på korn ud fra den betragtning, at det er vigtigt, at EU bevarer et sikkerhedsnet for kornproduktionen. Man er samtidig tilfreds med, at der fortsat er mulighed for intervention på brødhvede. Man kunne anbefale en fuldstændig afskaffelse af brak, samt en udvidelse af mælkekvoterne. For så vidt angår mælkekvoterne mener Landbrugsraadet, at Danmark skal arbejde for en 6 gange 2 % udvidelse.

Endelig fremførte Landbrugsraadet det synspunkt, at man finder Kommissionens prioritering af balancen mellem udfasning af ordningerne for protein og smør forkert. Landbrugsraadet mener – på baggrund af en markeds-mæssig vurdering - at der kan ske en relativt hurtig afvikling af ordningerne for protein, mens der må ske en langsommere udfasning af afsætningsstøtten for smør, ligesom muligheden for privat oplagring af smør skal bevares.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen finder, at Kommissionens samlede oplæg er et positivt skridt på vej mod en større grad af liberalisering og markedsorientering i EU's landbrugspolitik. Regeringen arbejder generelt for en øget markedsorientering og liberalisering af den fælles landbrugspolitik med henblik på en afvikling af landbrugsstøtten på længere sigt. Sundhedstjekket ses som led i den danske regerings strategi mod afvikling af EU's landbrugsstøtte (B75), og regeringen er derfor positiv over for Kommissionens samlede oplæg.

Den fælles landbrugspolitik bør fortsat udgøre en fælles politik for landbruget i EU, og den fælles finansiering skal fastholdes, således at renationalisering og konkurrenceforvridning undgås. En disciplinering og reduktion af landbrugsstøtten vil lettere kunne håndteres inden for rammerne af én fælles landbrugspolitik.

Regeringen vil arbejde for, at EU påbegynder en varig reduktion af udgifterne til landbrugspolitikens søjle 1 (direkte udbetalinger og markedsordninger). De aktuelle gunstige markedsforhold bør være en anledning hertil.

Regeringen støtter, at der sker en yderligere afkobling af den direkte støtte. Regeringen ønsker, at støtten afkobles fuldt ud senest i 2013, under ens vilkår for alle. Ammekopræmien bør afkobles på tilsvarende vilkår som for de øvrige kvægpræmier. Såfremt ammekopræmien videreføres uændret, bør dette også gøres gældende for handyrpræmier.

Regeringen støtter Kommissionens forslag om øget obligatorisk modulation kombineret med en progressiv modulering af de direkte støtteudbetalinger. Regeringen vil arbejde for, at få en lavere grad af national medfinansiering af de nye modulerede midler i størrelsesordenen 25-33 pct. Regeringen støtter, at de nye modulerede midler forbliver i samme medlemsstat, som de er genereret, og at disse nye midler stilles til rådighed for medlemslandene til anvendelse i overensstemmelse med retningslinierne i landdistriktsforordningen.

Regeringen lægger vægt på, at den fælles landbrugspolitik i videst mulig omfang forbereder europæisk landbrug på de globale udfordringer, som vil følge af tiltagende øget konkurrence på verdensmarkedet samt klima-, biodiversitets- og miljøudfordringer, herunder vandforvaltning og dyrevelfærd. Ved en aftrapning af landbrugsstøtten kan regeringen støtte, at der i en overgangsperiode overføres midler fra den direkte støtte med det formål at understøtte den nødvendige omstrukturering, for at erhvervet kan tilpasse sig de globale udfordringer gennem et øget fokus på udvikling af nye produktionsmetoder, som kan konkurrere på et frit verdensmarked, samtidig med at opfylde samfundets krav til veterinære og miljømæssige standarder. Regeringen vil endvidere arbejde for, at de rette instrumenter er til rådighed for at imødegå disse udfordringer. I den sammenhæng er det bl.a. vigtigt at innovationsinstrumentet gøres bredere.

Regeringen støtter en permanent ophævelse af udtagningsforpligtelsen, idet instrumentet ikke hører hjemme i en markedsorienteret landbrugspolitik. Regeringen vil arbejde for, at miljø- og naturmæssige konsekvenser håndteres, gennem hensigtsmæssige foranstaltninger i landdistriktsprogrammet og under god landbrugs- og miljømæssig stand (GLM).

Regeringen lægger vægt på, at afviklingen af eksportstøtten videreføres, og afvikles senest i 2013. Endvidere støtter regeringen, at der sker yderligere afvikling af markedsinstrumenter såsom intervention, anden prisstøtte og kvoter. Endvidere støttes bortfald af energiafgrødeordningen samt besparelserne i forbindelse hermed.

Regeringen støtter en udfasning af mælkekvoterne som resulterer i en blød landing, når kvoterne bortfalder i 2015. Regeringen vil derfor arbejde for en større kvoteudvidelse, end foreslået.

Regeringen støtter Kommissionens forslag om forenkling af krydsoverensstemmelsessystemet. Men finder, at der er behov for yderligere forenklinger af systemet, for at lette de administrative byrder for erhvervet.

Regeringen støtter, en forenkling af reglerne om enkeltbetaling, herunder en højere bagatelgrænse for støttebeløb med henblik på at undgå støtteudbetalinger, hvor de administrative omkostninger overstiger støtteudbetalingen.

Regeringen støtter, at art. 69 i forordning (EF) nr. 1782/2003 gøres mere fleksibel, således at der skabes bedre muligheder for at anvende op til 10 pct. af de direkte støtteudbetalinger til andre formål såsom forbedring af kvalitet, miljø og natur. Regeringen finder, at der er behov for yderligere fleksibilitet i forhold til anvendelsen af art. 69. Regeringen vil arbejde for, at en revideret artikel 69 ikke vil lede til genkobling af støtten. Men accepterer, at der kan være behov for visse koblede støtteforanstaltninger i sårbare regioner for at undgå evt. ulemper som følge af hhv. yderligere afkobling og mælkekvoternes bortfald. Regeringen vil arbejde for en ændring af art. 69 i forordning (EF) nr. 1782/2003, som begrænser muligheden for at anvende midlerne til markedsføring af landbrugsprodukter.

Regeringen vil arbejde for, at krisestyring og forsikring som udgangspunkt forbliver en opgave for erhvervet selv, samt at evt. nye krisestyringsinstrumenter ikke bruges til at genindføre gamle markedsinstrumenter. Regeringen finder det mere gennemskueligt og hensigtsmæssigt, at den nuværende mulighed for at iværksætte ekstraordinære markedsforanstaltninger (art. 44) opretholdes. Regeringen kan støtte Kommissionens forslag om, at kornintervention opretholdes på et minimum, og kun for brødhvede, som et reelt sikkerhedsnet. Dette ses som et bedre alternativ end en obligatorisk EU-krisestyringsordning.

Regeringen vil endvidere arbejde for, at evt. EU-finansierede krisestyringstiltag vil blive i overensstemmelse med WTO's regler for grøn boks-støtte.

Regeringen støtter, at medlemslandene får mulighed for, at justere deres støttemodel mod en mere ensartet støttesats. Endvidere støtter regeringen, at den nye medlemslandes støttemodel (SAPS) kan videreføres frem til 2013.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

I forbindelse med meddelelsen om sundhedstjekket lagde de fleste medlemslande stor vægt på, at der ikke må ske store forandringer før efter 2013, og at sundhedstjekket derfor ikke må få karakter af at være en ny reform. Et mindretal af landene fandt derimod, at sundhedstjekket skulle indeholde mest mulig reform.

En lang række medlemslande er kritiske over for, at den direkte støtte yderligere reduceres via modulation frem til 2013. Nogle medlemslande er kritiske overfor progressiv modulation. Generelt ønsker mange en lavere modulationssats. Der er fra næsten alle lande ønske om en højere EU-finansiering under landdistrikterne. Landene støtter generelt, at artikel 69 (ny artikel 68) gøres mere fleksibel, og at anvendelsesområdet udvides. Mange lande har dog udtalt sig kritisk om forslaget del vedrørende 1e) gensidige fonde, og ønsker at opretholde art. 44 i den fælles markedsordning (ad hoc støtteordning ved sygdomsafledte markedsforstyrrelser). Hovedparten af landene ønsker opret

holdt en form for koblet støtte, afhængig af deres egen situation. Ligesom der er et udbredt ønske om, at det bliver muligt at yde koblet støtte under artikel 68 i større omfang end de foreslåede 2,5 %. Et flertal af landene støtter ophævelsen af den obligatoriske udtagning. Medlemslandene er generelt enige i, at der skal gives mulighed for at ændre støttemodel i retning af en flat rate, men ønsker større tidsmæssig fleksibilitet. Næsten alle medlemslande er imod, at alle krav til god landbrugs- og miljømæssig stand (nyt bilag III) bliver obligatoriske.

De nye medlemslande ønsker under artikel 68 og landdistriktspolitikken, at der bliver stillet flere midler til rådighed for de nye medlemslande til at løse de nye udfordringer. De nye medlemslande (EU-10) først vil komme op på et støtteniveau tilsvarende de gamle medlemslande fra 2013. De nye medlemslande vil som følge af forslaget være omfattet af modulation fra 2012.

Kommissionen og formandskabet har ikke oplyst, hvornår et kompromisforslag vil blive fremlagt. Forventningen er, at et kompromis, som kan samle flertal, vil indeholde en lavere modulationssats, men samtidig en højere EU-medfinansieringssats under landdistriktspolitikken. Det må endvidere forventes, at der vil blive tilført de nye medlemslande midler, således at de kan imødegå de nye udfordringerne under landdistriktspolitikken frem til deres fulde indfasning i 2013 (for EU-10). For så vidt angår forslaget om afkobling forventes det, at afkoblingen vil være afsluttet eventuelt lidt senere end foreslået, men senest i løbet af 2012 (dog undtaget ammekøer). For så vidt angår artikel 68, forventes det, at der bliver øget fleksibilitet i forhold til at tilmelde sig ordningen, samt i et omfang at anvende miljøforanstaltninger, der også ville kunne anvendes under landdistriktspolitikken. Loftet for koblet støtte vil eventuelt øges fra de foreslåede 2,5 %. For så vidt angår mælkekvote-stigningerne vil disse eventuelt øges lidt som følge af justeringer i en teknisk faktor relateret til fedtindholdet. For så vidt angår intervention og markedsstøttende foranstaltninger forventes der ikke at ske væsentlige ændringer, om end enkelte ordninger, som er foreslået afskaffet, eventuelt vil fortsætte.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 24. oktober 2008 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 27.-28. oktober 2008, jf. samlenotat oversendt den 16. oktober 2008, samt den 26. september 2008 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 28.-29. september 2008, jf. samlenotat oversendt den 11. september 2008, samt den 4. juli 2008 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 15. juli 2008, jf. samlenotat oversendt den 26. juni 2008. Det forventede forslag har endvidere været forelagt den 20. juni 2008 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 23. – 24. juni 2008, jf. samlenotat oversendt den 12. juni 2008.

Grundnotat om forslaget er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 25. juli 2008.

Kommissionens meddelelse har endvidere været forelagt Folketingets Europaudvalg den 14. marts 2008 forud for Rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 17. marts 2008, jf. samlenotat af 6. marts 2008.

Notaterne er ligeledes oversendt til Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

2. Forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EF) Nr. 1290/2005 om finansiering af den fælles landbrugspolitik og forordning (EF) Nr. 1234/2007 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter og om særlige bestemmelser for visse landbrugsprodukter (fusionsmarkedsordningen) med henblik på indførelse af en skolefrugtordning
KOM (2008) 442

*Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 16. oktober 2008.
Ændringer er markeret i marginen.*

Resumé

Kommissionen fremsatte den 8. juli 2008 forslag om en delvist fællesskabsfinansieret skolefrugtordning, gældende i fire år fra 2009. Der eksisterer allerede skolefrugtordninger i flere medlemsstater. Initiativerne har vist en række positive effekter for både folkesundheden og erhvervet. Kommissionen ønsker derfor med sit initiativ at understøtte opbygningen af nye ordninger samt udbygge de ordninger, der allerede eksisterer. For at opnå dette skal der øget fokus på området i hele Fællesskabet. Dette mål søges nået igennem tre typer tiltag:

- 1. Udveksling af viden: Tiltag, der skal samle og videreformidle erfaringer og viden om skolefrugtordninger på tværs af landene. Disse tiltag sættes i værk og finansieres af Kommissionen.*
- 2. Oplysningstiltag: Tiltag, der supplerer selve uddelingen af frugt, såsom ekskursioner, undervisningsmateriale el. reklamekampagner. Umiddelbart er disse tiltag medlemsstaternes ansvar.*
- 3. Uddeling af frugt: Tiltag, der direkte understøtter indkøb og uddeling af frugt på skolerne. Tiltagene tilrettelægges og administreres af medlemsstaterne, men medfinansieres af Fællesskabet*

Ordningen skal evalueres efter 3 år.

Baggrund

Kommissionen fremsatte den 8. juli 2008 forslag til ændring af Rådets forordning (EF) Nr. 1290/2005 om finansiering af den fælles landbrugspolitik og Rådets forordning (EF) Nr. 1234/2007 om en fælles markedsordning for landbrugsprodukter og om særlige bestemmelser for visse landbrugsprodukter (fusionsmarkedsordningen) med henblik på indførelse af en skolefrugtordning.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEF artikel 36 og 37 og kan vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter høring af Europa-Parlamentet.

Forslaget er sat på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18.–20. november 2008 med henblik på politisk enighed.

Nærhedsprincippet

Forslaget er et led i gennemførelsen af den fælles landbrugspolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Formål og indhold

Kommissionen anerkender, at de eksisterende skolefrugtordninger i medlemslandene har en række positive effekter for såvel folkesundheden som for erhvervet. Ordningerne påvirker generelt skolebørnenes sundhed i gunstig retning og modvirker dermed den stigende fedmeepidemi. Samtidig medfører skolefrugtordningerne et øget forbrug af frugt og grønt, ligesom ordningerne bidrager til at styrke og udvikle frugt- og grøntsektoren.

Skolefrugtordninger er allerede udbredt på nationalt og regionalt plan i medlemslandene. Disse ordninger er dog ofte af begrænset omfang og kort varighed, og der er minimal erfaringsudveksling landene imellem. Kommissionen vurderer derfor, at en koordineret indsats på EU-plan kan bidrage til oprettelse og udbygning af nationale skolefrugtordninger. Kommissionens forslag fokuserer på tre områder: Udveksling af viden, oplysningstiltag og uddeling af frugt.

Udveksling af viden

Indsatsen på dette område har til formål at samle og videreformidle erfaringer med de nationale skolefrugtordninger. Der vil blandt andet blive afholdt konferencer, udarbejdet informationsmateriale, oprettet webportal, oprettet database over eksperter og relevant litteratur, etc. Tiltagene på området iværksættes og gennemføres af Kommissionen (DG AGRI).

Oplysningstiltag

Der er tale om tiltag, som skal øge skolebørnenes viden om ernæring og sundhed - eksempelvis ved udarbejdelse af informations- og undervisningsmateriale, efteruddannelse af lærerne, ekskursioner, oplysningskampagner, m.m.. Tiltagene skal tilpasses de nationale skolesystemer og forhold, og skal derfor udvikles og administreres af medlemsstaterne.

Uddeling af frugt

Kommissionen foreslår en medfinansiering fra Fællesskabet ved uddeling af frisk og forarbejdet frugt- og grønt til skolebørn. I øvrigt kan medlemsstaterne frit bestemme, hvorledes deres respektive skolefrugtordninger skal sammensættes, herunder hvilke aldersgrupper der omfattes, og hvorvidt der nationalt afsættes flere midler til ordningen. Det er en forudsætning, at de deltagende lande udarbejder en national strategi, der beskriver rammerne for uddeling af frugt samt de dermed forbundne oplysningstiltag.

Formandskabets kompromisforslag

Formandskabet og Kommissionen har den 17. oktober 2008 fremsat et første kompromisforslag. De væsentligste ændringer er:

- Negativliste: Kommissionen opstiller en negativliste over produkter, der på grund af deres ringe ernæringsmæssige værdi ikke kan indgå i ordningen.

- Omfattede produkter: medlemsstaterne kan supplere negativlisten med yderligere restriktioner for hvilke produkter, der kan indgå i de nationale ordninger, idet de selv skal udarbejde en positivliste i forbindelse med implementeringen.
- Gratis frugt/National medfinansiering: Det fremgår af det reviderede forslag, at frugten skal være gratis for de endelige modtagere. Det forlyder, at den nationale medfinansiering kan dækkes af midler fra private organisationer, fonde og lignende.
- Målgruppe: Deltagergruppen er udvidet, så alle skolebørn inklusive førskolebørn kan deltage.

Konsekvenser

Forslaget indeholder kun meget generelle retningslinjer om udformningen af de fremtidige skolefrugtordninger. Detaljer forventes først præciseret i gennemførselsforordningen, idet det formodes, at den enkelte medlemsstat får vide beføjelser i forbindelse med den praktiske gennemførelse af en skolefrugtordning.

Beskyttelsesniveau

En vedtagelse af forslaget skønnes ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark.

Konsekvenser for EU-budgettet

Kommissionen afsætter 678,6 mio. d.kr. (90 mio. €) til uddeling af frugt, og 8,84 mio. d.kr. (1,3 mio. €) til udveksling af viden. Danmark betaler 2 pct. af EU's udgifter, svarende til en statslig udgift ved forslaget på knap 13,5 mio. kr. (1,8 mio. €). i 2010.

EU finansierer op til 50 % af udgifterne til uddeling af frugt i henhold til ovenfor nævnte beregningsmodel, dog 75 % i konvergenszoner (særlige områder). Som udgangspunkt skal medlemsstaterne finansiere det resterende beløb.

Statsfinansielle konsekvenser

Ifølge forslaget kan medlemsstaterne som supplement til fællesskabsstøtten yde national støtte til uddeling af produkter og til den hermed forbundne omkostning til logistik m.m.

Såfremt alle 27 medlemsstater deltager, forventes Danmark at modtage 7,8 mio. dk.kr. fra EU.

Såfremt skolefrugtsordningen gennemføres i Danmark, må der således forventes en national medfinansiering på mindst 7,8 mio. dk.kr. Hertil kommer et ikke nærmere bestemt beløb til de anførte oplysningstiltag.

Samfundsøkonomiske konsekvenser

Et betydeligt indtag af frugt og grøntsager bidrager til at modvirke overvægt og nedsætter risikoen for hjerte-/karsygdomme, kræft og type 2 diabetes. Samtidig er det ifølge Kommissionen godtgjort, at spisevaner grundlægges i en tidlig alder, og at der er en tendens til, at socialt dårligt stillede børn og unge indtager mindre frugt og grønt end deres jævnaldrende fra mere ressourcestærke miljøer. Skolefrugtordninger formodes derfor at have en gavnlige effekt på folkesundheden og dermed udgifterne i sundhedssektoren, ligesom den bidrager til at udjævne sociale forskelle.

Udover yderligere afsætningsmuligheder på kort sigt, kan der forventes mere langsigtede konsekvenser, idet varige forbrugsmønstre grundlægges i en tidlig alder. Endelig kan en skolefrugtordning resultere i stigende efterspørgsel på nye produkter (f.eks. produkter af mindre størrelse, eller med høj sødme).

Udtalelser

Europa-Parlamentet forventes at afgive udtalelse i forbindelse med samlingen den 17. – 19. november 2008. Forslaget blev behandlet i Udvalget om Landbrug og Udvikling af Landdistrikter den 7. oktober 2008. Udvalget fremlagde et udkast til rapport. Følgende er de vigtigste ændringsforslag:

- EU-budgettet bør øges til 500 mio. € og fuld EU-finansiering af ordningen.
- Ingen national eller privat medfinansiering.
- Alene uforarbejdet frugt kan indgå.
- Ordningen skal være forbeholdt produkter fra EU samt prioritere årstidens og lokale produkter.

Høring

Landbrugsraadet oplyste på møde i §2-udvalget den 10. september 2008 og den 15. oktober 2008, at Landbrugsraadet støtter forslaget om etablering af en fælles europæisk skoleordning. Dog er man bekymret for, at ordningen bliver administrativt tung.

§2-udvalget (landbrug) er blevet hørt i skriftlig høring den 24. juli 2008.

DI Fødevarer oplyser, at DI Fødevarer arbejder målrettet med at forbygge fedmeproblemer blandt børn og unge og tog i forbindelse med Det Fede Topmøde i 2005 initiativ til skolemadsprojektet "Food+Lab". Food+Lab er i dag et tværfagligt partnerskabs-projekt støttet under innovationsloven, som involverer alle aktører med interesse i at forbedre børns sundhed og trivsel i de danske skoler.

DI Fødevarer er på den baggrund positiv overfor oprettelsen af en delvist fællesskabsfinansieret skolefrugtordning. Alle erfaringer peger på, at skolefrugt er en effektiv måde at få børn og unge til at spise mere frugt og grønt, og EU midlerne vil betyde, at flere børn vil få glæde af ordningen. DI Fødevarer finder det ligeledes konstruktivt, at der i forslaget lægges op til videndeling på området samt generel oplysning.

Det er DI Fødevarers holdning, at der er behov for en helhedsorienteret tilgangsvinkel til børns

sundhed, som integrerer mad, motion og læring, hvis vi ønsker at løse det stadig voksende problem med overvægt og fedme blandt børn og unge.

Friluftsrådet tilkendegiver, at Friluftsrådet ser positivt på en skolefrugtordning, som rådet mener så vidt muligt bør bestå af økologisk frugt.

I det omfang, at det er muligt, bør frugten ligeledes være lokalt produceret. Det giver færre omkostninger til transport og opbevaring, og er i alle henseende mest bæredygtigt. Årstiderne og klimaet kan betyde, at frugten i perioder nødvendigvis må komme fra andre egne af Europa.

Friluftsrådet hilser med stor glæde, at der til ordningen hører en oplysningsaktivitet og formidling, så børnene får en større viden om sammenhæng mellem sunde fødevarer, gode vaner og personlig sundhed. Dertil kommer ”fra jord-til bord” og ”fra have-til mave” tankegangene, som netop for den udvalgte aldersgruppe (6 til 10 år) giver megen mening.

Friluftsrådet vil gerne understøtte en skolefrugtordning gennem miljøundervisningsprogrammet Grønt Flag – Grøn Skole, som arbejder med 7 temaer (affald, vand, natur, klimaforandringer, energi, miljømærkning og økologi).

Friluftsrådet vil anbefale, at ordningen ikke kun omfatter de 6-10 årige, som alt andet lige i stort omfang får deres mad gennem forældrenes indkøb, vaner og beslutninger. Rådet ser gerne, at de unge (teenagere) også motiveres og inspireres til at få frugt dagligt. Deres fødeindtag er i langt højere grad underlagt de unges selvbestemmelse, og junkfood og usunde fødevarer er for den aldersgruppe langt lettere tilgængelige og gruppe-/adfærdsbestemt.

Skolefrugtordningen bør sikre daglig frugt til alle skolebørn.

Landbrugsraadet henviser til skrivelse af 26. juni 2008, vedrørende høring om det forventede forslag til skolefrugtordningen. Af denne skrivelse fremgår, at rådet skal bemærke, at rådet støtter alle bestræbelser på at give børn sunde kostvaner.

Kommissionens forventede initiativer ligger således i god forlængelse af de initiativer, der er lanceret på nationalt plan.

Dansk Gartneri udtaler, at organisationen bakker op om forslaget og motivationen for at indføre EU-medfinansierede skolefrugtordninger. Forslaget ligger i naturlig forlængelse af den danske skolefrugtordning, som efter Dansk Gartneris opfattelse har været en ubetinget succes.

Dansk Gartneri havde dog gerne set, at ordningen blev mere bredt dækkende (alle skolebørn og ikke kun de yngste), og at der i den nationale tilrettelæggelse af ordningen også indtænkes mulighederne for at uddele grøntsager (f.eks. skoleagurker og mindre tomater).

Regeringens foreløbige generelle holdning

Danmark finder, at der kan være betydelige fordele ved en skolefrugtordning på EU-niveau. Effektivt gennemførte skolefrugtordninger har positiv indvirkning på forbruget af frugt og grønt og folkesundheden. Det fremlagte forslag kan anspore til at etablere nye ordninger eller udvide ordninger, der allerede eksisterer. Endvidere kan det lette udveksling af erfaringer og ekspertise mellem landene.

Danmark arbejder for, at det oprindelige forslags finansieringsmodel ændres, således at det dels bliver muligt at etablere ordninger, hvor alle børn i folkeskolen får mulighed for at få et stykke frugt og grønt hver dag hele skoleåret, og dels at der ydes tilskud pr. uddelt enhed som det kendes fra skolemælksordningen.

Danmark lægger vægt på, at erhvervs- og sundhedsaspekterne i en skolefrugtordning er nøje afstemt, idet de produkter, der uddeles via en sådan ordning, skal have en høj ernæringsmæssig værdi. Danmark vil derfor arbejde for, at der i EU skolefrugtsordningen alene ydes tilskud til frisk frugt og grønt, eller at det som minimum overlades til de nationale myndigheder at beslutte om forarbejdet frugt (herunder juice mm.) skal kunne indgå i ordningen. Herudover vil det være de enkelte skoler/udbydere af skolefrugt der beslutter, hvilke typer af frugt og grønt, der skal tilbydes eleverne, herunder udvalget eksempelvis af økologiske produkter, lokale sæsonvarer mm.

I forhold til den nationale medfinansiering bør den efter dansk holdning kunne udgøres af forældrebetaling eller anden medfinansiering (eks. fra fonde).

Fra dansk side lægges der vægt på transparens og fleksibilitet. Afrapportering og evaluering af ordningen er derfor af stor betydning, ligesom udarbejdelse af nationale strategier kan støttes. Omfanget af den nationale administration og afrapportering bør stå i et fornuftigt forhold hertil.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

På rådsmøderne (landbrug og fiskeri) den 29.-30. september og den 27.-28. oktober 2008 blev der udtrykt generel opbakning til forslaget. En lang række medlemsstater ønskede et større budget samt større fleksibilitet i forhold til den nationale medfinansiering, herunder mulighed for forældrebetaling. I forhold til produkter, der skulle kunne omfattes af ordningen ønskede medlemsstaterne generelt, at det skulle overlades til de enkelte medlemsstater at fastlægge produktsortimentet. En række medlemsstater ønskede endvidere, at ordningen alene skulle omfatte EU produkter. Kommissionen understregede, at der skulle sikres størst mulig subsidiaritet i gennemførelsen af skolefrugtsordningen.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Forslaget har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 24. oktober 2008 forud for Rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 27. – 28. oktober 2008, jf. revideret samlenotat oversendt den 21. oktober 2008.

Forslaget har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 25. september 2008 forud for Rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 28.-29. september 2008, jf. samlenotat oversendt den 11. september 2008.

Grundnotat om forslaget er oversendt til Folketingets Europaudvalg den 31. juli 2008.

Det forventede forslag har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 4. juli 2008 forud for Rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 15. juli 2008, jf. samlenotat oversendt den 26. juni 2008.

Notaterne er ligeledes oversendt til Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

**3. Forslag til Rådets beslutning om tilladelse til markedsføring af produkter, der indeholder, består af eller er fremstillet af genetisk modificeret sojabønne MON 89788 (EFSA-GMO-NL-2006-36) under Europa-Parlamentets og Rådet forordning (EF) nr. 1829/2003
KOM (2008) 669**

Revideret genoptryk af grundnotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 22. september 2008. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Forslaget vedrører godkendelse af genetisk modificeret sojabønne MON 89788 i henhold til GMO-forordningen. Godkendelsen vil gælde markedsføring af fødevarer, fødevareingredienser og foder, der indeholder eller er fremstillet af sojabønne MON 89788, samt anvendelse af sojaen til anden industriel brug undtagen dyrkning. MON 89788 indeholder et gen, der gør sojaplanten modstandsdygtig over for ukrudtsmidler baseret på glyfosat som aktivt stof, hvilket har dyrkningsmæssige fordele. En vedtagelse af forslaget vurderes ikke at ville berøre beskyttelsesniveauet i Danmark og EU.

Baggrund

Kommissionen har den 22. oktober 2008 fremsendt forslag til Rådets beslutning om tilladelse til markedsføring af genetisk modificeret sojabønne MON 89788 efter reglerne i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 1829/2003 af 22. september 2003 om genmodificerede fødevarer og foder (GMO-forordningen).

Forslaget er fremsat med hjemmel i forordningens artikel 7 og 19.

Forslaget har tidligere været til afstemning i Stående Komité for Fødevarekæden og Dyresundhed den 29. september 2008, hvor der ikke blev opnået kvalificeret flertal for forslaget. Danmark stemte for forslaget på baggrund af en positiv risikovurdering fra både EFSA og Fødevareinstituttet, DTU. Kommissionen har nu forelagt sagen for Rådet og underrettet Europa-Parlamentet. Har Rådet med

kvalificeret flertal ved udløbet af fristen på tre måneder hverken vedtaget den foreslåede beslutning eller tilkendegivet, at det er imod forslaget, kan Kommissionen vedtage forslaget.

Forslaget er sat på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18.-20. november 2008 med henblik på vedtagelse.

Nærhedsprincippet

Forslaget vedrører gennemførelsesbestemmelserne til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens holdning, at det følger heraf, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Formål og indhold

I november 2006 indsendte Monsanto en ansøgning om godkendelse af sojabønne MON 89788 til fødevarer- og foderbrug (ikke dyrkning) i henhold til reglerne i GMO-forordningen.

Sojabønne MON 89788 er fremstillet ved hjælp af genmodifikation, hvor genet cp4-epeps er indsat, hvilket gør planten resistent overfor ukrudtsmidler med glyfosat som aktivt stof. Den genmodificerede variant er krydset med en ikke-genmodificeret sojabønne ved hjælp af traditionelle forædlingsmetoder. Der er tale om samme reststængel, som er kendt fra sojabønne 40-3-2, som har været godkendt i EU siden 1996. Ansøger angiver, at genet er indsat i en sojasort med bedre egenskaber end den tidligere genmodificerede sojabønne, hvorfor udbyttet i den nye glyfosat-resistente sojabønne MON 89788 er højere. Sojabønne MON 89788 indeholder ikke antibiotikaresistens-markørgener.

Godkendelsens omfang

Beslutningsforslaget lægger op til, at der gives tilladelse til import og markedsføring af produkter, der indeholder eller er fremstillet af sojabønne MON 89788. Ifølge EFSA's udtalelse kan bønnerne fra den genmodificerede soja anvendes til fødevarer- og foderbrug på samme måde som konventionelle sojabønner, dvs. både som hele bønner og i forarbejdet form. Godkendelsen omfatter også tilladelse til industriel forarbejdning, men ikke til dyrkning af sojabønnen i EU.

I henhold til GMO-forordningen må godkendte genmodificerede planter krydses med konventionelle ikke-genmodificerede planter til frembringelse af nye sorter, uden at dette kræver speciel godkendelse. Derfor vil Kommissionen lægge op til, at tilladelsen vil omfatte sojabønne MON 89788 samt sojabønner fra efterfølgende krydsninger heraf med konventionelle ikke-gensplejede sojabønner.

Markedsføringen af sojabønnen vil kunne ske fra datoen for en eventuel beslutning om godkendelse. Beslutningen vil gælde i 10 år fra denne dato.

Mærkning

Produkter til fødevarer- eller foderbrug, der indeholder, består af eller er fremstillet af sojabønne MON 89788 skal i henhold til forslaget mærkes til den endelige forbruger med ”genetisk modificeret soja” eller ”fremstillet af genetisk modificeret soja”.

Sætningen ”ikke til dyrkning” skal angives i mærkningen på produktet og i følgedokumenterne til foder og produkter til anden industriel anvendelse, som indeholder spiredygtige sojabønner af MON 89788. Denne sætning skal ikke fremgå af mærkningen på tilsvarende fødevarer.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Gældende dansk ret

En vedtagelse af forslaget kræver ikke implementering og har ikke lovgivningsmæssige konsekvenser i Danmark, idet området overordnet er reguleret af en forordning, og dermed er reglerne umiddelbart anvendelige i Danmark. De enkelte beslutninger er rettet til bestemte virksomheder og umiddelbart gældende for disse.

Konsekvenser

MON 89788 er én af en række nye genmodificerede sojatyper, som forventes at blive indført på det globale marked for soja i de kommende år, som afløser for den i øjeblikket altdominerende soja 40-3-2. Dette er særlig relevant i forhold til den seneste udvikling på verdensmarkedet med stigende fødevarerpriser og problemer i EU med tilstrækkelig foderforsyning. Foderbranchen efterspørger derfor en godkendelse hurtigst muligt af sojabønne MON 89788.

Med hensyn til de sundheds- og miljømæssige konsekvenser af anvendelsen af sojabønne MON 89788 konkluderer EFSA i udtalelse af 11. juni 2008, at sojabønnen er lige så sikker at anvende som konventionelle sojabønner. Der er ifølge EFSA ikke noget, der tyder på, at sojabønne MON 89788 har negative konsekvenser for menneskers og dyrs sundhed eller for miljøet ved de påtænkte anvendelser.

Fødevarainstitutet har ligeledes vurderet det fremsendte ansøgningsmateriale. Institutet har konkluderet, at sojabønnen ikke giver anledning til sundhedsmæssige betænkeligheder, og at den ernæringsmæssigt set er ækvivalent med konventionelle sojabønner.

Miljøstyrelsen har i forbindelse med EFSA's høring af miljømyndighederne, forud for offentliggørelsen af EFSA's udtalelse, sendt sagen til de danske eksperter i Plantedirektoratet, Fødevarainstitutet og Danmarks Miljøundersøgelser, som samlet har vurderet, at der ikke vil være miljømæssige konsekvenser af import af sojabønne MON 89788, når de anvendes til andre formål end dyrkning.

På den baggrund skønnes forslaget ikke at berøre beskyttelsesniveauet i Danmark

Høring

På møde i §2-udvalget (landbrug) den 3. november 2008 fremførte DAKOFO, at det var vigtigt at støtte forslaget, idet det vil have stor betydning for såvel foderbranchen som landmændene med hensyn til disponering af råvarer.

DI Fødevarer fastslog, at forslaget ligeledes var vigtigt for fødevarerindustrien.

Landbrugsraadet henviste til tidligere høringssvar og bemærkede, at Landbrugsraadet var enige i notatets konklusioner.

Landbrugsraadet har endvidere via den skriftlige høring den 4. november 2008 gentaget den afgørende betydning for dansk og europæisk husdyrproduktion, som en hurtig markedsføringstilladelse har. Uden en hurtig markedsføringstilladelse er det ikke muligt at tegne kontrakter for levering af foder fra foråret 2009, så længe der er risiko for indhold af ikke-godkendt GM soja.

Et foreløbigt beslutningsforslag blev forud for afstemningen i Stående Komité sendt i høring den 2. september 2008 via Høringsportalen, og §2-udvalget er blevet hørt i skriftlig høring. Desuden blev det endelige beslutningsforslag til afstemningen i Stående Komité lagt på høringsportalen den 16. september 2008.

Følgende høringssvar er indkommet i forbindelse med den skriftlige høring:

DI Fødevarer er af den principielle opfattelse, at genteknologien kan understøtte en positiv udvikling for miljø, sundhed og produktkvalitet under forudsætning af, at der foreligger uafhængige undersøgelser, der dokumenterer, at GMO'en ikke indebærer risici for miljø, dyr og mennesker. Baseret på EFSA's positive udtalelse af 11. juli 2008 er det DI Fødevarer's vurdering, at der er tilvejebragt tilstrækkelig dokumentation for at imødekomme ansøgningen og dermed godkende MON 89788. DI Fødevarer anbefaler derfor, at ansøgningen imødekommes uden forsinkelse.

Fagligt Fælles Forbund (3F) anmoder om, at sojabønne MON 89788 ikke godkendes til markedsføring. Det påpeges, at ansøgeren ikke har dokumenteret effekten af restkoncentrationer af glyfosat. Desuden savnes en helhedsvurdering af, hvilke positive og negative effekter der er ved sojabønne MON 89788 samt hvilke samfundsmæssige nytteværdier, der er ved markedsføring af sojabønne MON 89788.

Landbrugsraadet har noteret sig EFSA's positive risikovurdering og understreger vigtigheden af, at godkendelsen af sojabønne MON 89788 ikke trækker ud, idet en forsinkelse i godkendelsen vil få voldsomme økonomiske konsekvenser. Landbrugsraadet understreger, at markedet, og dermed danske husdyrproducenters mulighed for at købe foder til 2009, allerede er påvirket på grund af risikoen for, at denne soja ikke opnår godkendelse, og den gældende nultolerance for utilsigtet forekomst af GMO, selv om der foreligger en EFSA risikovurdering. Landbrugsraadet opfordrer derfor på det kraftigste, at Danmark stemmer for beslutningsforslaget.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Det er regeringens generelle holdning, at afgørelser vedrørende tilladelse til at anvende genmodificerede afgrøder skal træffes på baggrund af en sundheds- og miljømæssig risikovurdering, som fastsat i GMO-forordningen. Da den sundheds- og miljømæssige vurdering af

sojabønne MON 89788 ikke giver danske og internationale eksperter anledning til bemærkninger, har regeringen ingen fagligt begrundede indvendinger imod godkendelsen.

Såfremt sojabønne MON 89788 ikke godkendes i EU kan det medføre problemer for foderforsyningen i EU. Regeringen er af den holdning, at muligheden for at importere genmodificeret majs og soja til EU bør udnyttes fuldt ud inden for EU's eksisterende lovgivninger. Regeringen kan således støtte forslaget.

Vedrørende høringssvaret fra Fagligt Fælles Forbund (3F) skal det bemærkes, at der ikke er tale om en tilladelse til dyrkning af sojabønnen, og derfor heller ikke en tilladelse for så vidt angår brug af sprøjtemidler (herunder glyfosat). Endelig skal det bemærkes, at såfremt sojabønne MON 89788 anvendes til fremstilling af fødevarer, skal produkterne overholde de samme grænseværdier for restindhold af pesticider, som tilsvarende ikke genmodificerede produkter.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der kunne ikke opnås flertal for forslaget ved afstemningen i Den Stående Komité. Der foreligger ikke oplysninger om, hvordan andre lande vil forholde sig til forslaget ved rådsafstemningen.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Der er oversendt notat og grundnotat til Folketingets Europaudvalg den 22. september 2008.

Notaterne er ligeledes oversendt til Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

4. Konsultationer mellem EU og Norge om fiskerimuligheder for 2009

KOM-dokument foreligger ikke

Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 16. oktober 2008. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Punktet er sat på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18.-20. november 2008 med henblik på, at Kommissionen kan afrapportere om status for forhandlingerne mellem EU og Norge efter første rundes afslutning.

Baggrund

Fiskerisamarbejdet mellem EU og Norge er baseret på en rammeaftale, og parterne har siden 1978 indgået to årlige kvote-aftaler ("protokoller") for fiskeriet på fælles bestande i Nordsøen og i Skagerrak. Der er tale om aftaler, som sikrer en fælles forvaltning af de vigtigste fælles bestande i de to farvande. Derudover sker der en afbalanceret udveksling af kvoter for en række eksklusive bestande i farvandene vest for de britiske øer, i Nordsøen, ved Grønland samt i Barentshavet.

Første runde af konsultationerne mellem EU og Norge finder sted i Bergen den 4.-7. november 2008, mens anden runde er fastsat til den 24.-28. november 2008 i Bruxelles.

Punktet er sat på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18.-20. november 2008 med henblik på udveksling af synspunkter.

Nærhedsprincippet

Der redegøres ikke for nærhedsprincippet, idet konsultationerne er et led i gennemførelsen af EU's fælles fiskeripolitik.

Formål og indhold

Aftalen mellem EU og Norge regulerer forvaltningen af en række vigtige fællesbestande i Nordsøen og Skagerrak, herunder torsk, kuller, sej, hvilling, rødspætte, sild og makrel. EU og Norge fastsætter i fællesskab en samlet TAC (den totale tilladte fangstmængde) for disse bestande, der fordeles til hver part efter en fast fordelingsnøgle. Der er for torsk, sild, kuller og sej aftalt langsigtede forvaltningsplaner, der løbende tilpasses. I 2008 skal forvaltningsplanerne for sild og sej revideres, ligesom EU og Norge skal forhandle om en ny genopretningsplan for torsk.

I aftalen udveksler parterne også fiskerimuligheder for en række bestande i Nordsøen såsom blåhvilling, havtaske, jomfruhummer, rejer og tobis, samt arktisk torsk, rødfisk, arktisk sej og kuller i Norskehavet og Barentshavet, foruden kvoter i grønlandsk farvand.

Af betydning for fiskeriaftalen er derfor også de multilaterale forhandlingerne mellem EU, Norge, Island og Færøerne om forvaltningen af blåhvilling og makrel.

Af de fællesforvaltede bestande er særligt torsk, rødspætte og sild af betydning for Danmark. Ligeså er fiskeriet efter havtaske og jomfruhummer i norsk farvand, hvor Danmark har tæt på 100 % af EU's kvote.

Oversigt over den biologiske rådgivning om de fælles bestande i Nordsøen og Skagerrak/Kattegat i 2009:

Art	Rådgivning	TAC i 2008 (i tons)	DK andel af EU's kvote
Torsk i Nordsøen og Skagerrak	I forhold til forsigtighedsprincippet er anbefalingen fra ICES en 0-TAC. ICES har nu vurderet EU's forslag til ændret genopretningsplan for torskebestandene til at kunne føre til en genopretning af torskebestandene. Hvis forslaget følges kan TAC'en	22.152 tons i Nordsøen og 3.165 i Skagerrak	20 % i Nordsøen og 83 % i Skagerrak

Art	Rådgivning	TAC i 2008 (i tons)	DK andel af EU's kvote
	forøges med 15 % i 2009. ICES har ikke hermed taget stilling til, om forslaget er i overensstemmelse med forsigtighedsprincippet.		
Kuller i Nordsøen og Skagerrak	<u>44.863 tons</u> ICES vurderer, at den fælles forvaltningsplan er i overensstemmelse med forsigtighedsprincippet, og anbefaler en reduktion af TAC på 9 %.	49.300	7 % i NS / 84 % i Skagerrak
Mørksej i Nordsøen og Skagerrak/Kattegat	<u>126.000 tons</u> Ved at følge rådgivningen, der er i overensstemmelse med forvaltningsplanen, kan TAC'en for 2009 sættes til 126.000 tons, hvilket er en reduktion på 7 % i forhold til TAC for 2008.	135.900	9 %
Hvilling i Nordsøen	<u>11.000 tons</u> ICES anbefaler en reduktion af TAC i Nordsøen på knap 40 % til 11.000 tons, heraf 5.900 tons til konsum.	17.850	13 %
Hvilling i Skagerrak / Kattegat	I Skagerrak/Kattegat er rådgivningen en uændret TAC på 1.050 tons i 2009.	1.050	90 %
Rødspætte i Nordsøen	<u>55.370 tons</u> I forhold til sidste års bestandsvurdering er bestanden blevet opjusteret. Ændringen skyldes hovedsageligt, at togter viser en øgning i bestanden i den vestlige Nordsø, mens bestanden i den østlige del forbliver lav. ICES anbefaler en forøgelse af TAC med 13%.	49.000	20 %

Art	Rådgivning	TAC i 2008 (i tons)	DK andel af EU's kvote
Rødspætte i Skagerrak	<u>9.400 tons</u> ICES rådgivning baserer sig således på data fra 2006 og 2007 og giver den samme TAC rådgivning (9.400 t.) for 2009 som for 2008.	9.350	79 %
Makrel i Nordsøen og Skagerrak / Kattegat	<u>433.000 – 656.000 tons</u> Ovennævnte TAC-interval gælder for hele det nordøstlige Atlanterhav. ICES-rådgivningen siger, at bestanden er på et højt niveau, men at der er foregået et væsentligt overfiskeri i sydlige områder og af Island i forhold til den fastsatte TAC for 2008 på 456.000 tons. Den eksisterende forvaltningsplan skal revideres.	48.566 / 456.000 (global TAC)	57 %
Rejer i Skagerrak	<u>15.000 tons</u> ICES-rådgivningen siger, at bestanden er på et stabilt og rimelig højt niveau. En samlet TAC for IIIa og IVa(øst) foreslås til at være uændret 15.000 tons.	11.620 i IIIa	65 %
Sild i Nordsøen	<u>180.000 tons</u> ICES anser ikke længere den eksisterende forvaltningsplan som bæredygtig på lang sigt. Pba. en evaluering af nye fangstregler anbefaler ICES, at sildefangsterne i Nordsøen i 2009 for konsumfiskeriet skal være mindre end 171.000 tons og i industrifiskeriet mindre end 7.900 tons.	220.033 (inkl. bifangster)	Variabel andel af konsumkvoten / 96 % af bifangstkvoten
Sild i Skagerrak /	<u>22.800 tons</u> På grund af den stærkt	63.143 (inkl. bifangster)	48 % af konsumkvoten og

Art	Rådgivning	TAC i 2008 (i tons)	DK andel af EU's kvote
Kattegat	faldende rekruttering og uden en vedtaget forvaltningsplan og fastsatte grænsereferencepunkter anbefaler ICES en betydelig reduktion af fiskeritrykket i 2009. Fiskeritrykket skal derfor ligge under F_{MSY} (0,25), hvilket vil svare til fangster på mindre 22.800 tons i 2009 i Skagerrak/Kattegat.		85 % af bifangstkvoten.
Brisling i Skagerrak / Kattegat	<u>52.000 tons</u> Brislinge-TAC'en har været på et næsten uforandret niveau i en årrække. ICES finder ikke anledning til at ændre på denne rådgivning.	52.000	72 %

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke afgive udtalelse.

Konsekvenser

Sagen har i sig selv ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. Danske fiskere fanger en betydelig del af de danske EU-kvoter i norsk zone. Aftalen med Norge er den fiskeriaftale, der har størst betydning for dansk fiskeri. Væsentlige ændringer i fangstmulighederne vil følgelig have betydning for fiskerierhvervets økonomi.

Høring

Sagen blev drøftet i §5-udvalget den 14. oktober 2008, hvor Danmarks Fiskeriforening anførte, at foreningen prioriterer at fastholde overførslerne på rejer, havtaske og jomfruhummer fra norsk zone. Der var ikke yderligere bemærkninger fra §5-udvalget på mødet den 4. november 2008.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen er positiv over for en løbende inddragelse af Rådet i forhandlingerne mellem EU og Norge.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Første runde af forhandlingerne mellem EU og Norge forventes at være afsluttede den 7. november 2008, hvorfor Kommissionen vil orientere medlemslandene om status for forhandlingerne på rådsmødet. De berørte medlemslande forventes at tilkendegive deres holdning hertil.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har været forelagt Folketingets Europaudvalg den 24. oktober 2008 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 27.-28. oktober 2008, jf. samlenotat oversendt den 16. oktober 2008.

Notatet er ligeledes fremsendt til Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

5. Om artikel 3, stk. 2, i Rådets forordning (EF) nr. 338/2008 af 14. april 2008 om tilpasning af de torskekvoter, der skal tildeles Polen i Østersøen (underafsnit 25-32, EF-farvande) fra 2008 til 2011

KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat.

Resumé

Forslaget vedrører Kommissionens rapportering til Rådet om Polens gennemførelse af de handlingsplaner for kontrol og flådeomstrukturering, som blev pålagt Polen i forbindelse med aftalen om Polens tilbagebetaling af det polske overfiskeri af torsk i 2007.

Baggrund

Kommissionen er ifølge Rådets forordning (EF) nr. 338/2008 om tilpasning af de torskekvoter, der skal tildeles Polen i Østersøen (ICES underafsnit 25-32, EF-farvande) fra 2008 til 2011, artikel 3, stk. 2, forpligtet til at afgive årlige rapporter til Rådet om Polens gennemførelse af de handlingsplaner, som følger af forordningen.

Sagen forventes på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18.-20. november 2008 med henblik på afrapportering fra Kommissionen.

Nærhedsprincippet

Nærhedsprincippet er ikke relevant, da afrapporteringen er et led i gennemførelsen af EU's fælles fiskeripolitik.

Formål og indhold

Rådets forordning (EF) nr. 338/2008 har baggrund i det polske overfiskeri af torsk i 2007.

Polen anmeldte i 2007, efter tekniske møder med Kommissionen, en overskridelse af kvoten på 8000 tons. Det følger af kontrolforordningen², at Rådet skal vedtage regler for fradrag af de overfiskede mængder fra de årlige kvoter.

² Rådets forordning (EØF) nr. 2847/93 af 12. oktober 1993 om indførelse af en kontrolordning under den fælles fiskeripolitik.

Rådet besluttede, at den torskemængde, som Polen fiskede for meget i 2007, fratrækkes Polens kvote over en periode på fire år på følgende måde: i 2008: en nedsættelse på 10 pct. af den overfiskede mængde i 2007, og i 2009, 2010 og 2011 nedsættelser på 30 pct. af den overfiskede mængde i 2007.

For at udbedre de alvorlige mangler i Polens gennemførelse af den fælles fiskeripolitik, som navnlig giver sig udslag i fejlrapporteret og uanmeldt torskefiskeri i den østlige del af Østersøen, og for at undgå en gentagelse af overfiskningen af torsk i 2007, har Polen afgivet tilsagn om at vedtage og gennemføre nationale handlingsplaner, der indeholder øjeblikkelige foranstaltninger til at forbedre de nuværende kontrol- og håndhævelsessystemer i overensstemmelse med Fællesskabets forskrifter og særlige foranstaltninger til at tilpasse de polske flåders kapacitet, så der kan skabes en stabil ligevægt mellem flådekapaciteten og de fiskerimuligheder for torsk i Østersøen, der tildeles Polen.

Kommissionen evaluerer årligt gennemførelsen af de nationale handlingsplaner, der vedtages af Polen. Hvis de foranstaltninger og frister, der opstilles i planerne, ikke føres ud i livet, kan Rådet ændre reglerne for fratækning af de overfiskede mængder.

Det forventes, at Kommissionen vil orientere om, at EU's regler for fiskeriet og kontrolforanstaltninger nu fungerer tilfredsstillende i Polen.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig.

Konsekvenser

Af rapporteringen vurderes ikke at have lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. Af rapporteringen har ingen konsekvenser for EU's budget.

Høring

På møde i §5-udvalget (fiskeri) den 4. november 2008 var der ikke bemærkninger til sagen.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Danmark kan tage Kommissionens af rapportering til efterretning.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at Kommissionens af rapportering tages til efterretning af medlemslandene.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

6. Forslag til Rådets forordning om oprettelse af et EF-kontrolsystem til sikring af overholdelsen af reglerne i den fælles fiskeripolitik
KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat.

Resumé

Kommissionen forventes at fremlægge forslag om oprettelse af et EF-kontrolsystem til sikring af overholdelse af reglerne i den fælles fiskeripolitik med henblik på en reform af det eksisterende fiskerikontrolregime. Formålet er at konsolidere og forenkle den gældende lovgivning, men også at udvikle en ny harmoniseret tilgang til inspektion og kontrol, der dækker alle aspekter fra "redskab til bord", at udvikle en fælles kultur for efterlevelse af reglerne og at sikre en effektiv anvendelse af reglerne i den fælles fiskeripolitik.

Baggrund

Kommissionen forventes at fremlægge forslag til Rådets forordning om oprettelse af et EF-kontrolsystem til sikring af overholdelsen af reglerne i den fælles fiskeripolitik.

Forslaget forventes fremsat i henhold til TEF artikel 37 og kan vedtages med kvalificeret flertal efter høring af Europa-Parlamentet.

Det forventede forslag er sat på dagsorden for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18.-20. november 2008 med henblik på drøftelse.

Nærhedsprincippet

En vurdering af nærhedsprincippet afventer fremlæggelsen af forslaget.

Formål og indhold

Både Kommissionen og Revisionsretten har påpeget, at den gældende kontrolordning ikke har fungeret efter sin hensigt. På den baggrund vil Kommissionen fremlægge et forslag om en harmoniseret tilgang og ensartet politik for kontrollen af fiskeriet for at sikre en effektiv gennemførelse af den fælles fiskeripolitik.

Forslaget forventes at indeholde følgende hovedelementer:

Ny fælles tilgang til kontrol og inspektion

- Systematisk risikoanalyse som udgangspunkt for fiskerikontrollen
- Strategisk planlægning, taktisk fokusering og stikprøvestrategi
- Anvendelse af moderne teknologi og omfattende datavalideringssystemer
- Standardiserede og koordinerede inspektioner og procedurer til søs og på land (omfattende transport og marked)
- Indførelse af et sporbarhedssystem
- Særlige kontrolforanstaltninger for flerårige planer, discard, beskyttede havområder og realtidslukninger af fiskerier
- Foranstaltninger til kontrol af lystfiskeri, herunder registrering af fangster fra fartøjer, og fangster af arter underkastet fangstkvoter/indsatsbegrænsning skal afskrives på de relevante kvoter i medlemsstaten

Mod en kultur om overholdelse af reglerne

- Forenkling og rationalisering af den juridiske ramme
- Indførelse af præventive og harmoniserede administrative sanktioner med mulighed for medlemsstaterne til alternativt at anvende nationale strafferetlige sanktioner, som er effektive, proportionale og har afskrækkende virkning, samt etablering af et straffepoints system
- Forbedret samarbejde mellem medlemsstater og med Kommissionen
- Revision af mandatet for EU's Fiskerikontrolagentur

Effektiv anvendelse af den fælles fiskeripolitikens regler

- Omdefinering og styrkelse af Kommissionens og Kommissionens kontrollørers beføjelser, herunder udvidet adgang til uledsaget kontrol
- Handlingsplaner for medlemsstater med mangler i forvaltningen med henblik på at forbedre deres gennemførelse af den fælles fiskeripolitik
- Udvidelse af Kommissionens muligheder for at lukke et fiskeri
- Mulige finansielle foranstaltninger mod medlemsstater i tilfælde af utilstrækkelig forvaltning
- Større fleksibilitet til Kommissionen m.h.t. at foretage fradrag i kvoter og afslag på kvoteoverførsler og kvotebytter i tilfælde af utilstrækkelig forvaltning
- Bestemmelser om nødforanstaltninger

Udtalelser

Europa-Parlamentet har endnu ikke afgivet udtalelse.

Konsekvenser

En vurdering af de lovgivningsmæssige konsekvenser afventer fremlæggelsen af forslaget.

Det forventede forslag vil have statsfinansielle konsekvenser. Det nærmere omfang af de statsfinansielle konsekvenser vil senere blive kortlagt/analyseret.

Der vil endvidere være økonomiske konsekvenser for de aktører, der bliver omfattet af reformens udvidede regelsæt.

Høring

På mødet i §5-udvalget (fiskeri) den 4. november 2008 blev udvalget orienteret om de foreløbige forventninger til forslaget. §5-udvalget vil blive hørt, når det formelle forslag foreligger.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Fra regeringens side vil man støtte bestræbelser på at reformere EU's regler om kontrol med overholdelse af den fælles fiskeripolitik med henblik på at opnå en omkostningseffektiv kontrol, som bidrager til at sikre, at målene i den fælles fiskeripolitik opnås, og at der skabes lige vilkår for erhvervsudøvelsen, uden at medlemsstaterne fratages mulighederne for at tilpasse kontrollen til de udfordringer, som eksisterer lokalt i kraft af flådestruktur og forvaltningsmodeller.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der er ikke kendskab til andre medlemslandes holdninger til det forventede forslag.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

7. Forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 423/2004 for så vidt angår genopretning af torskbestande og om ændring af forordning (EØF) nr. 2847/93

KOM (2008) 162

Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 11. september 2008. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Kommissionen har fremlagt forslag med henblik på at ændre den eksisterende genopretningsplan for torsk i Nordsøen og Skagerrak, Kattegat, den østlige del af Den Engelske Kanal, farvandene vest for Skotland og Det irske Hav. Formålet er at sikre en genopretning af torskbestandene. Dette

skal ske ved årlige reduktioner af fiskeridødeligheden på mellem 10 og 25 pct. afhængig af bestandens tilstand. Dette suppleres med en regulering af fiskeriindsatsen samt kontrol og inspektionsbestemmelser.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2008) 162 af 2. april 2008 fremsendt forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EF) nr. 423/2004 for så vidt angår genopretning af torskebestande og om ændring af forordning (EØF) nr. 2847/93. Forslaget er oversendt til Rådet den 2. april 2008.

Forslaget er fremsat i henhold til TEF artikel 37 og kan vedtages med kvalificeret flertal efter høring af Europa-Parlamentet.

Forslaget er sat på dagsordenen for Rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18.-20. november 2008 med henblik på politisk enighed.

Nærhedsprincippet

Forslaget er et led i gennemførelsen af den fælles fiskeripolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Formål og indhold

På baggrund af rådgivning fra Det Internationale Havundersøgelsesråd (ICES) om, at de hidtidige tiltag for at nedbringe fiskeridødeligheden for torsk til et niveau, der giver mulighed for en genopbygning af torskebestandene, ikke har været tilstrækkelige, finder Kommissionen, at der er behov for at ændre den eksisterende genopretningsplan for torsk i Nordsøen, Skagerrak, Kattegat, den østlige del af Den Engelske Kanal, farvandene vest for Skotland og Det irske Hav.³

Den hidtidige målsætning om et specifikt niveau for gydebiomassen bibeholdes, men TAC-fastsættelsen vil blive baseret på en reduktion i fiskeridødeligheden til 0,4 med henblik på at opnå det maksimale bæredygtige udbytte (MSY). Desuden vil torskebestanden i Det Keltiske Hav blive inkluderet i genopretningsplanen. De eksisterende minimumsmængder og målmængder i tons for bestandene (mængden af kønsmodne fisk) videreføres i forslaget, da disse mængder har betydning for fastsættelsen af TAC.

TAC-fastsættelsen

TAC'en fastsættes i henhold til følgende regel:

- såfremt størrelsen af bestanden i det foregående år (mængden af kønsmodne fisk) er under de eksisterende minimumsmængder (Blim) fastsættes TAC'en svarende til en reduktion i fiskeridødeligheden på 25 pct.

³ Rådets forordning (EF) nr. 423/2004 af 26. februar 2004 om foranstaltninger til genopretning af torskebestande.

- såfremt størrelsen af bestanden i det foregående år (mængden af kønsmodne fisk) er lig med eller højere end de eksisterende minimumsmængder (Blim) og under målmængden (Bpa) fastsættes TAC'en svarende til en reduktion i fiskeridødeligheden på 15 pct.
- såfremt størrelsen af bestanden i det foregående år (mængden af kønsmodne fisk) er lig med eller over målmængden (Bpa) fastsættes TAC'en svarende til en reduktion i fiskeridødeligheden på 10 pct.

Ved fastsættelsen af TAC'en skal Rådet endvidere fratække en mængde torsk svarende til omfanget af den forventede discard beregnet på baggrund af det samlede udtag af torsk. Andre forhold, der bidrager til torskedødeligheden, vil også medføre en reduktion i det samlede udtag af torsk ved fastsættelsen af TAC'en.

I de tilfælde, hvor Kommissionens Videnskabelige, Tekniske og Økonomiske Komité for Fiskeri (STECF) ikke er i stand til at rådgive om en specifik TAC på grund af manglende data, skal TAC'en fastsættes efter følgende regel:

- såfremt STECF rådgiver, at fangsterne skal reduceres til nul, det lavest mulige niveau eller en lignende rådgivning skal TAC'en reduceres med 25 pct. i forhold til det foregående år
- i alle andre tilfælde skal TAC'en reduceres med 15 pct. i forhold til det foregående år

Hvert tredje år gennemfører STECF en evaluering af torskebestandenes genopretning, og såfremt STECF rådgiver, at udviklingen i bestandene ikke er tilfredsstillende, skal Rådet fastsætte en TAC på et lavere niveau, end hvad der følger af ovennævnte regler, samt en lavere fiskeriindsats.

Indsatsregulering

De fastsatte TAC'er suppleres af en regulering af fiskeriindsatsen i form af kW-dage fordelt på forskellige forvaltningsenheder i form af geografiske områder og redskabskategorier. I det første år forordningen anvendes, defineres for hver forvaltningsenhed et loft for fiskeriindsatsen baseret på *den* gennemsnitlige indsats i årene 2005-2007. Loftet anvendes som reference for de følgende år, hvor de fiskerier, der bidrager mest til torskedødeligheden, påføres en reduktion i fiskeriindsatsen svarende til reduktionen i fiskeridødeligheden. Medlemslandene skal fastlægge metode og kriterier for fordelingen af indsatsen på fartøjer, f.eks. fiskeripraksis, der reducerer discard og påvirkningen af unge fisk, deltagelse i ordninger med henblik på at undgå unødige bifangster af torsk og miljøvenlige fiskemetoder. Efter ansøgning til Kommissionen vil der være mulighed for overførsel af indsats mellem redskabsgrupper inden for samme geografiske område. Den samlede kapacitet (BT (brutto tonnage) og kW) for hver redskabsgruppe må ikke overstige kapaciteten for de fartøjer, der i 2007 fiskede med samme redskab i det pågældende geografiske område.

Kontrol og inspektion

Medlemslandene skal definere specifikke målsætninger for inspektion, der løbende skal tilpasses, indtil en nærmere defineret inspektionsmålsætning er opfyldt. Dette indebærer bl.a. et mål svarende

til, at 20 pct. af alle landinger af torsk bliver underlagt havneinspektion. Medlemslandene skal desuden definere nationale kontrolprogrammer efter nærmere retningslinier fastlagt i forordningen.

Seneste ændringsforslag

I Kommissionens seneste non-paper af 28. oktober 2008 er der foreslået visse ændringer af forslaget. Som de væsentligste af disse kan fremhæves følgende:

For så vidt angår beregningen af den maksimale tilladte fiskeriindsats i det første anvendelsesår (referenceperioden) foreslås nu tre alternativer, som Rådet skal vælge imellem: a) 2005-2007 (dvs. det oprindelige forslag), b) 2004-2006 og c) 2003-2007, hvor året med den højeste indsats og laveste indsats udgår.

Kommissionen foreslår endvidere, at særlige regler for adgang til allokering af fiskeriindsats for selektive redskaber og fangstrejser uden bifangster af torsk kan implementeres af medlemsstaterne under forudsætning af, at fartøjerne anvender selektive redskaber godkendt af STECF, hvor fangstsammensætningen resulterer i mindre end 1% torsk, eller hvor fangstsammensætningen resulterer i mindre end 5% torsk per fangstrejse.

Ligeledes bliver det muligt, at omfordele fiskeriindsatsen i tilfælde, hvor medlemsstaterne udarbejder discardplaner eller torskeselektionsplaner med industrien med henblik på at fremme selektivt fiskeri. For at tildele mere indsats i relation til discardplanerne eller torskeselektionsplanerne kan medlemsstaterne reservere op til 10% af fiskeriindsatsen i hver gruppe til en pulje til dette formål. Indsatsen fra puljen kan allokere til alle kategorier enten til forsøg med selektive redskaber, selektive redskaber og til foranstaltninger til at undgå fangst af ungtorsk og gydetorsk, således at reserven favoriserer disse formål. Medlemsstaterne skal, hvis de vælger at udarbejde sådanne planer, informere Kommissionen herom. Kommissionen skal efterfølgende informere Forvaltningskomiteen for Fiskeri og Akvakultur om anvendelsen af planer i medlemsstaterne og de konklusioner, der kan drages heraf, baseret på videnskabelig rådgivning fra STECF.

Udtalelser

Europa-Parlamentet har afgivet udtalelse den 21. oktober 2008, hvori Europa-Parlamentet støtter forslaget, idet der foreslås visse ændringer. Blandt disse ændringer kan fremhæves følgende:

- Ændring af referenceperioden fra 2005-2007 til 2004-2006.
- Ordningen med overførsel fra en redskabsgruppe til en anden gøres mere fleksibel, så der kan reageres på eksterne omstændigheder.
- De regionale rådgivende råd (RAC'erne) skal inddrages så meget som muligt.
- Både fiskere og medlemslandene skal tilskyndes til at indføre foranstaltninger, der nedbringer fiskeridødeligheden og reducerer discard.

Konsekvenser

Forslaget forventes ikke at medføre lovgivningsmæssige konsekvenser.

De statsfinansielle udgifter anslås for drift at udgøre 0,95 mio. kr. årligt og for investering 0,5 mio. kr.

Danske fiskere har en betydelig del af deres indtægter fra torskefiskeriet i Nordsøen og Skagerrak/Kattegat. Eventuelle reduktioner i TAC'erne og fiskeriindsatsen kan på kort sigt have negative erhvervsøkonomiske konsekvenser. På langt sigt forventes forslaget at sikre et større udbytte i torskefiskeriet og dermed en større lønsomhed i erhvervet.

Høring

Forslaget har været drøftet på §5-udvalgets møder den 1. april og 14. oktober 2008 samt været udsendt i skriftlig høring.

Danmarks Fiskeriforening har bl.a. bemærket, at foreningen ikke finder det acceptabelt uden videre i al fremtid at regulere fiskeriet efter torsk og relaterede arter med både kvoter og fiskeriindsats. Som minimum anbefales det, at forslaget kommer til at indeholde bestemmelser om, at indsatsreguleringen skal bortfalde/ændres, når målet er nået. Tilsvarende bør det efter foreningens opfattelse anføres i forslaget, at når målet for fiskeridødelighed nås, skal den enkelte fiskers byrder i form af kontrol m.v. reduceres.

Danmarks Fiskeriforening har endvidere understreget vigtigheden af, at der sikres en fleksibel indsatsforvaltningsmodel, hvor medlemslandene selv kan beslutte, hvilke principper der skal anvendes i forbindelse med fordeling af indsats i form af kW-dage til fartøjerne. Loftet for fiskeriindsatsen bør ifølge Danmarks Fiskeriforening baseres på årene 2004-2006. I relation til bestemmelserne om proceduren for fastsættelse af TAC'er bemærker Danmarks Fiskeriforening, at der er behov for en drøftelse af, om de fastsatte fiskeridødeligheder er realistiske/fornuftige. Bestemmelsen om, at TAC skal reduceres med 25 % i tilfælde, hvor STECF på grund af utilstrækkeligt nøjagtige og repræsentative data ikke kan yde en rådgivning, der gør det muligt for Rådet at fastsætte TAC i overensstemmelse med de foreslåede generelle principper, og hvor STECF anbefaler, at torskefangsterne reduceres mest muligt, anses af foreningen for uholdbar - opfattelsen er, at den maksimale udsvingsgrænse i TAC'en fortsat bør være 15 %.

Greenpeace fandt det afgørende, at genopretningsplanen kan godkendes af Det Internationale Havundersøgelsesråd (ICES) som værende i overensstemmelse med forsigtighedsprincippet. For at planen kan have den ønskede effekt, er det endvidere vigtigt med en tilstrækkelig effektiv kontrol og håndhævelse.

Dansk Fisk har bemærket, at genopretningsplanen maksimalt bør strække sig over 5 år. Endvidere bør planen indeholde mere konkrete mål for nedbringelsen af discard (udsmid), samt mulighed for at belønne lande, der kan dokumentere, at de kan drive fiskeri uden discard.

Danmarks Fiskeriforening har supplerende på mødet i §5-udvalget (fiskeri) den 4. november 2008 understreget, at der efter de seneste justeringer af teksten fortsat er meget væsentlige udeståender, herunder referenceperiode. Der burde heller ikke være en kapacitetsbegrænsning til den anvendte

kapacitet udtrykt i kW i 2007. Foreningen anførte endvidere, at det i forbindelse med puljer i medlemsstaterne til belønning af selektivt fiskeri bør være tale om supplerende fiskeriindsats, og ikke fiskeriindsats, som afsættes fra medlemsstaternes eksisterende indsats. Endelig blev det understreget, at det var vigtigt, at fiskeriindsatsen på ny kan stige, hvis man har nået målet for fiskeridødeligheden.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Fra regeringens side støtter man bestræbelserne på at sikre en tilfredsstillende genopbygning af torskbestandene. Med forslaget fastsættes rammerne for forvaltningen af økonomisk vigtige bestande, hvilket på sigt kan give forbedrede fiskerimuligheder. Man lægger ligeledes vægt på, at der sikres proportionalitet mellem kontrol- og inspektionsforpligtelserne og formålet med genopretningsplanen.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Hovedparten af medlemslandene har foreløbigt stillet sig positive over for en mere fleksibel model for forvaltning af fiskeriindsatsen. Visse lande er desuden skeptiske over for at inkludere torsk i Det Keltiske hav i genopretningsplanen. Nogle medlemslande har udtrykt deres bekymringer om inddragelsen af nye redskabskategorier, der ikke har effekt på fiskeridødeligheden for torsk.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg den 26. september 2008 forud for Rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 29.-30. september 2008, jf. samlenotat, oversendt den 11. september 2008, og den 11. april 2008 forud for Rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 14. april 2008, jf. samlenotat, oversendt den 3. april 2008.

Der er oversendt grundnotat til Folketingets Europaudvalg den 30. april 2008.

Notaterne er ligeledes oversendt til Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

8. Strategi for bæredygtig udvikling af akvakultur i Europa

KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat.

Resumé

Kommissionen har oplyst, at man er ved at forberede en meddelelse om en strategi for akvakulturområdet. Meddelelsen forventes udsendt i 1. halvår 2009. Det forventes, at debatten på det kommende rådsmøde vil fokusere på de problemfelter, der er til hinder for den fortsatte udvikling i europæisk akvakultur. Rådskonklusioner om akvakultur forventes senere i 2009, efter at Rådet har haft en drøftelse om den kommende meddelelse om akvakultur.

Baggrund

Kommissionen forventes i 1. halvår af 2009 at fremlægge en meddelelse om en europæisk strategi for en bæredygtig udvikling af akvakulturen i Europa

Sagen er på sat på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 18.-20. november 2008 med henblik på drøftelse.

Nærhedsprincippet

Der redegøres ikke for nærhedsprincippet, idet der alene er tale om en forventet meddelelse fra Kommissionen.

Formål og indhold

Indholdet af Kommissionens kommende meddelelse om akvakultur kendes endnu ikke, men må forventes at blive udformet i fortsættelse af den indledende frokostdrøftelse, som Rådet havde den 23.-24. juni 2008 om ny strategi for europæisk akvakultur. Frokostdrøftelsen tog sit udgangspunkt i en række spørgsmål til ministrene, herunder om medlemslandenes visioner for akvakultur, hvorledes de administrative byrder for akvakultur kan reduceres og rammebetingelserne forbedres, om prioriteringen af EU-midler til akvakultur og om behovet for en fokuseret og stærk europæisk indsats indenfor forskning og udvikling af akvakultur.

Endelig havde Frankrig til rådsmødet (landbrug og fiskeri) 23.-24. juni 2008 udarbejdet et udkast til memorandum om europæisk akvakultur med henblik på at fremme akvakultursektoren, hvor efterlyses en europæisk strategi for bæredygtighed og produktion af sunde kvalitetsprodukter og samtidig nødvendigheden af at stramme kontrollen med kvaliteten af importerede produkter.

Kommissionen eller formandskabet vil eventuelt udarbejde en række spørgsmål til brug for drøftelsen på rådsmødet.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke afgive udtalelse om sagen

Konsekvenser

Det er for nærværende ikke muligt at skønne over mulige lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser af den kommende meddelelse.

Høring

På mødet i §5-udvalget (fiskeri) den 4. november 2008 blev udvalget orienteret om de foreløbige forventninger til drøftelsen på rådsmødet. §5-udvalget vil blive hørt, når den formelle meddelelse foreligger.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen er positiv over for, at der bliver lejlighed til indledningsvis at drøfte udviklingsmulighederne for europæisk akvakultur med henblik på at understøtte elementerne i den kommende meddelelse om akvakultur fra Kommissionen.

Regeringen er endvidere generelt positiv over for, at der fokuseres på akvakulturerhvervet og innovative tiltag i fiskerierhvervet.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det er endnu for tidligt at udtale sig om andre landes holdninger til den kommende meddelelse om akvakultur.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

9. Meddelelse fra Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet – Handlingsplan for 2006-2008 med henblik på at forenkle og forbedre den fælles fiskeripolitik KOM (2008) 647

*Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 16. november 2007.
Ændringer er markeret i marginen.*

Resumé

Kommissionens meddelelse vedrører forslag til konkrete tiltag til forenkling af Den Fælles Fiskeripolitik for perioden 2006-2008 og er en opfølgning på rådskonklusionerne af 26. april 2005, hvor Rådet tilsluttede sig behovet for at udarbejde en flerårig handlingsplan for forenkling.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2005) 647 fremsendt meddelelse fra Kommissionen til Rådet og Europa-Parlamentet: 2006-2008 handlingsplan om forenkling og forbedring af Den Fælles Fiskeripolitik. Meddelelsen er oversendt til Rådet den 9. december 2005.

Meddelelsen er sat på dagsordenen for det kommende rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 18.-20. november 2008 med henblik på information fra Kommissionen.

Nærhedsprincippet

Der redegøres ikke for nærhedsprincippet, idet der alene er tale om en meddelelse fra Kommissionen.

Formål og indhold

Kommissionen har fremsendt en meddelelse vedrørende en handlingsplan for 2006-2008, hvori der redegøres for mulighederne for forenkling og bedre regulering af den fælles fiskeripolitik.

Meddelelsen skal ses som et led i den del af Lissabon-processen, der vedrører bedre regulering til gavn for vækst og beskæftigelse i Den Europæiske Union. Initiativer til bedre regulering må fremmes på alle administrative niveauer, og medlemsstaterne har et stort ansvar for at fremme bedre regulering på områder, hvor EU's konkurrenceevne står på spil.

Forenklingen af Den Fælles Fiskeripolitik skal først og fremmest gavne fiskere og de offentlige myndigheder med ansvar for fiskeri, både i medlemsstaterne og på EU-niveau.

Det anføres, at der er tre kategorier af retsakter, som skal forenkles:

- retsakter, der allerede er under revision, og for hvilke der anvendes visse forenklingsprincipper,
- nye retsakter, som skal udarbejdes i de kommende år, og for hvilke de fastsatte forenklingsmål systematisk skal overholdes,
- visse gældende retsakter, der skal forenkles allerførst – dvs. de retsakter, som forenklingsarbejdet ifølge Kommissionen skal koncentreres om hurtigst muligt.

Med hensyn til det sidstnævnte punkt er det Kommissionens opfattelse, at indsatsen bør koncentreres om visse emner inden for forvaltning og kontrol af fiskeri. Med henblik herpå finder Kommissionen, at det i hvert enkelt tilfælde – under overholdelse af proportionalitetsprincippet – vil være væsentligt:

- at revidere den gældende EU-lovgivning på grundlag af den metode, som er indeholdt i Kommissionens meddelelse om gennemførelse af Fællesskabets Lissabon-program: En strategi til forenkling af de lovgivningsmæssige rammer (KOM (2005) 518),
- at forbedre retsakternes læselighed og adgang til informationer ved at udvikle instrumenter, der er afpasset efter fiskernes og de berørte administratorers behov og
- at mindske byrderne og begrænsningerne både for fiskerne og for alle de berørte myndigheder, herunder også de i lovgivningen fastsatte omkostninger.

Kommissionen foreslår syv specifikke emner inden for kategorien af gældende lovgivning, der bør gives særlig prioritet, og i bilaget til meddelelsen beskrives de enkelte emner og forenklingstiltagene inden for disse i detaljer, herunder bl.a. tidsplan, involverede parter, den af forenklingsinitiativet omfattede lovgivning og de specifikke foreslåede initiativer inden for det pågældende område. Det drejer sig om følgende syv emner:

1. TAC/kvoter og fiskeriindsats
2. Tekniske bevaringsforanstaltninger med henblik på beskyttelse af ungfisk
3. Indsamling og forvaltning af data vedrørende Den Fælles Fiskeripolitik
4. Overvågning – lovgivning vedrørende kontrol
5. Overvågning – elektronisering
6. Afrapporteringsforpligtelser
7. Bemyndigelse til at fiske uden for EU-farvande

Udtalelser

Europa-Parlamentet har afgivet udtalelse den 6. september 2006. Europa-Parlamentet tilslutter sig i sin udtalelse fuldt ud Kommissionens målsætninger, navnlig om en øget klarhed i samt forenkling af og lettere adgang til de gældende retsakter, en reduktion af den administrative byrde og de administrationsomkostninger, der pålægges de offentlige myndigheder med ansvar for fiskeri, og en reduktion af fiskernes administrative byrder og forpligtelser. Parlamentet bifalder endvidere den metode, som Kommissionen har foreslået, især udarbejdelsen af en treårig handlingsplan for perioden 2006-2008 og støtter Kommissionens vurdering af, at det er nødvendigt at fokusere på forenklingen af bevaringspolitikken og kontrol af fiskeriaktiviteterne. Europa-Parlamentet har endvidere en række mere detaljerede bemærkninger til forenklingstiltagene.

Konsekvenser

Meddelelsen har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. En udmøntning af meddelelsen forventes at forenkle lovgivningen, herunder lette de samfundsøkonomiske, administrative og statsfinansielle byrder.

Høring

§ 5-udvalget (fiskeri) er blevet hørt om meddelelsen i skriftlig procedure den 10. marts 2006.

Danmarks Fiskeriforening udtrykte generel støtte til målsætningerne i handlingsplanen.

På møderne i § 5-udvalget den 26. marts 2007, den 13. november 2007 og den 4. november 2008 var der ingen yderligere bemærkninger.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Fra dansk side hilser man initiativet velkommen og kan tilslutte sig det videre arbejde med henblik på en forenkling af EU's regelsæt på fiskeriområdet.

Danmark støtter aktivt arbejdet med bedre regulering i EU og Kommissionens seneste meddelelse om bedre regulering. Arbejdet i EU ligger i naturlig forlængelse af indsatsen for regelforenkling og administrative lettelser i Danmark.

Danmark lægger vægt på, at regelforenklingsarbejdet og konsekvensvurderingerne styrkes, samt at der fastholdes en central koordinering i tråd med det hidtidige arbejde. Danmark støtter, at regelforenkling sker ud fra en balanceret og integreret tilgang, som ikke bør sænke miljøbeskyttelsen, forbrugersikkerheden eller sundhedsstandarder.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Generelt er medlemslandene positive over for initiativet.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen er tidligere blevet forelagt folketingsgrupperne ved møde i Statsministeriet den 23. november 2007 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 26.-27. november 2007, jf. samlenotat oversendt den 16. november 2007. Meddelelsen blev forelagt Folketingets Europaudvalg den 13. april

2007 i forbindelse med forelæggelse af rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 16.-17. april 2007, jf. samlenotat af 2. april 2007, den 17. november 2006 i forbindelse med forelæggelsen af rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 20.-21. november 2006, jf. samlenotat af 9. november 2006 og den 21. april 2006 i forbindelse med forelæggelsen af rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 25. april 2006, jf. samlenotat af 7. april 2006.

Folketingets Europaudvalg er tidligere blevet orienteret om det forventede indhold af Kommissionens handlingsplan for 2006-2008 om forenkling og forbedring af Den Fælles Fiskeripolitik den 16. december 2005 i forbindelse med forelæggelsen af rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 20.-22. december 2005, jf. samlenotat af 1. december 2005.

Folketingets Europaudvalg er tidligere blevet orienteret om forenkling af den fælles fiskeripolitik ved forelæggelse af udkast til rådskonklusionerne herom den 21. april 2005 i forbindelse med forelæggelsen af rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 26. april 2005, jf. samlenotat af 15. april 2005, samt ved forelæggelse af Kommissionens meddelelse om perspektiverne for forenkling af den fælles fiskeripolitik den 17. december 2004 i forbindelse med forelæggelse af rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 21. – 22. december 2004, jf. aktuelt notat af 9. december 2004.

Notaterne er ligeledes oversendt til Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.

10. Forslag til Rådets forordning om fastlæggelse af en flerårig plan for sildebestanden i området vest for Skotland og fiskeriets udnyttelse af denne bestand

KOM (2008) 240

Nyt notat.

Resumé

Kommissionen har fremlagt forslag til Rådets forordning om fastlæggelse af en flerårig plan for sildebestanden i området vest for Skotland og fiskeriets udnyttelse af denne bestand. Forslaget fastlægger en flerårig plan for sildebestanden i området med henblik på at sikre, at udnyttelsen af bestanden er forenelig med målet om at opnå et maksimalt bæredygtigt udbytte (MSY).

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2008) 240 af 6. maj 2008 fremsendt forslag til Rådets forordning om fastlæggelse af en flerårig plan for sildebestanden i området vest for Skotland og fiskeriets udnyttelse af denne bestand. Forslaget er oversendt til Rådet i dansk sprogversion den 14. maj 2008.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEF artikel 37 og kan vedtages af Rådet med kvalificeret flertal efter høring af Europa-Parlamentet.

Forslaget forventes vedtaget på et kommende rådsmøde.

Nærhedsprincippet

Det er Kommissionens vurdering, at nærhedsprincippet ikke finder anvendelse, idet forslaget falder ind under Fællesskabets enekompetence. Idet der er tale om et led i gennemførelsen af den fælles fiskeripolitik, er Regeringen enig heri.

Formål og indhold

Kommissionen anfører, at formålet med forslaget er at fastlægge en flerårig plan for sildebestanden i området vest for Skotland og det fiskeri, som foregår efter denne bestand, for at sikre, at udnyttelsen af bestanden er forenelig med målet om at opnå et maksimalt bæredygtigt udbytte (MSY).

Den sildebestand, som er af størst interesse for Fællesskabet, er Nordsøsilden. Denne bestand har siden 1997 været omfattet af flerårige forvaltningsordninger indgået mellem EU og Norge. Resultaterne har generelt været tilfredsstillende, og det skønnes hensigtsmæssigt at fastlægge en lignende flerårig plan for udnyttelsen af sildebestanden vest for Skotland. Denne hensigt blev støttet af Rådets erklæring fra 2005, i hvilken Kommissionen blev opfordret til at fremlægge et forslag om en flerårig forvaltningsplan for sildebestanden i EU-farvande og internationale farvande i områderne V b og VI b og i den nordlige del af området VI a, dvs. området vest for Skotland.

Kommissionens forslag er baseret på rådgivning fra ICES (Det Internationale Havforskningsråd) og STECF (Den Videnskabelige, Tekniske og Økonomiske Komité for Fiskeri) fra 2005 om forvaltningen på langt sigt og fangstregler for sild vest for Skotland. Rådgivning vedrørende bestandens tilstand i 2007 tyder på, at bestanden er noget overfisket i forhold til det maksimale bæredygtige udbytte.

Forslaget fastsætter målsætning for bestanden, regler for fastsættelse af TAC, kontrolregler og revisionsbestemmelser.

Den flerårige plans målsætning er at forvalte bestanden på en måde, der er forenelig med et maksimalt bæredygtigt udbytte. Dette kan opnås ved at fastsætte fiskeridødelighedsmålet til 0,25, når bestanden er større end 75.000 tons, og til 0,20, når bestanden er under 75.000 tons, men over 50 000 tons. Hvis bestanden er under 50.000 tons skal fiskeriet indstilles.

Den samlede tilladte fangstmængde (TAC'en) fastsættes i henhold til følgende regler:

- TAC'en skal fastsættes således, at hvis bestandens gydebiomasse i henhold til rådgivning fra STECF overstiger 75.000 tons, fastsættes TAC'en med et fiskeridødelighedsmål på 0,25.
- Hvis gydebiomassen er mindre end 75.000 tons, men større end 50 000 tons, fastsættes TAC'en med et fiskeridødelighedsmål på 0,20.
- Hvis gydebiomassen er mindre end 50.000 tons, fastsættes TAC'en til 0 tons.

Fartøjer, der fisker efter sild i området vest for Skotland, skal have en særlig fiskeritilladelse. Fiskeritilladelsen gælder kun for området vest for Skotland på en og samme fangstretje medmindre fartøjet afsender fangstrapporter dagligt til flagmedlemslandets fiskeriovervågningscenter.

Den flerårige plan indeholder bestemmelser om, at den skal tages op til ny vurdering hvert fjerde år for at kontrollere, om forvaltningsordningerne fungerer, som de skal.

Udtalelser

Europa-Parlamentet forventes at afgive udtalelse den 3. december 2008.

Konsekvenser

Det forventede forslag har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. Forslaget har heller ikke erhvervsøkonomiske konsekvenser i Danmark. Det har ingen konsekvenser for EU's budget. Danske fiskere er ikke berørt af forslaget.

Høring

§ 5-udvalget (fiskeri) har været hørt i en skriftlig procedure og ikke haft bemærkninger til forslaget.

På møde i §5-udvalget (fiskeri) den 4. november 2008 anførte Danmarks Pelagiske Producentorganisation, at Det Regionale Rådgivende Råd for Pelagiske Bestande (Den pelagiske RAC) havde afgivet udtalelse i sagen til medlemsstaterne, og at denne udtalelse burde være refereret i notatet. Der henvistes til, at RAC'en blandt andet havde understreget vigtigheden af konsistens mellem forskellige flerårige planer og fandt i den konkrete sag, at der manglede konsistens i forhold til andre planer derved, at fiskeriet her kan stoppes, hvis gydebiomassen er lav – i andre planer er opretholdt et restriktivt fiskeri uden et egentligt stop i en tilsvarende situation.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen har en positiv holdning til Kommissionens forslag.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

De fleste direkte berørte medlemsstater ønsker en mere gradvis tilgang, men det forventes, at der kan findes en løsning, der vil kunne opnå kvalificeret flertal i Rådet.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

11. Rådskonklusioner om memorandum vedrørende Frankrigs initiativ "Import af levnedsmidler, foder, dyr og planter: sikkerhed og overholdelse af Fællesskabets regler"

KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat.

Resumé

Frankrig har udsendt et ”memorandum om import af levnedsmidler, foder, dyr og planter: sikkerhed og overholdelse af Fællesskabets regler” Memorandummet tager udgangspunkt i, at der i EU er konstateret forskellig kontrolpraksis mellem medlemsstaterne, manglende central koordinering af skærpet kontrol samt ufuldstændig harmonisering af analysemetoder. Endvidere bliver der ikke generelt for fødevarer af vegetabilsk oprindelse krævet systematisk kontrol ved den første ankomst til EU. Betydningen for beskyttelsesniveauet kan ikke vurderes, idet der alene er tale om formandskabets overvejelser om EU's fremtidige importregler. Det forventes, at der skal vedtages rådskonklusioner om det franske memorandum på et kommende rådsmøde.

Baggrund

Det franske formandskab har udsendt et ”memorandum om import af levnedsmidler, foder, dyr og planter: sikkerhed og overholdelse af Fællesskabets regler.”

Formandskabet arbejder for at memorandumet skal udmønte sig i rådskonklusioner. Der er fremsat et foreløbigt udkast til rådskonklusioner, der forventes vedtaget på et kommende rådsmøde.

Nærhedsprincippet

Der er ikke redegjort for nærhedsprincippet i denne sammenhæng, da der ikke er tale om stillingtagen til et konkret forslag fra Kommissionen.

Formål og indhold

Formandskabets udkast til rådskonklusioner er baseret på et fransk memorandum, som tager udgangspunkt i, at der i EU er konstateret forskellig kontrolpraksis mellem medlemsstaterne, manglende central koordinering af skærpet kontrol samt ufuldstændig harmonisering af analysemetoder.

Endvidere bliver der ikke generelt for fødevarer af vegetabilsk oprindelse krævet systematisk kontrol ved den første ankomst til EU. (Bortset fra visse højrisikogrupper). Der bliver også peget på kontrolsvigt, som kan betyde en risiko i forbindelse med privatimporterede produkter.

Formandskabet foreslår på den baggrund:

1. Forbedring af EU's importkontrol og definition af et nyt strategisk EU system for importkontrol, som dækker alle plante og animalske produkter, herunder især fødevarer. Dette omfatter også, at
 - anvendelsen af sporingssystemerne for dyr og animalske produkter (TRACES) og planter (EUROPHYT) bør tilskyndes politisk og finansielt både i hver medlemsstat og i Kommissionen.
 - Frankrig konkret foreslår, i forbindelse hermed, at der bliver skabt en udbygget central database, som kan bruges til at tilrettelægge og prioritere den fremtidige kontrol af fødevarer, foder, dyr, og planter i EU.

- der sker et bedre samarbejde og koordination mellem toldmyndighederne i medlemsstaterne og de faglige myndigheder. I Danmark, f.eks. Plantedirektoratet og Fødevarestyrelsen,
- der sker en opprioritering af EU's internationale samarbejde og bistand til tredjelande inden for området.

2. En gennemgribende analyse af sundhedsmæssige og plantesundhedsmæssige risici ved importerede produkter. F.eks. ved at opgradere risikovurderingsarbejdet gennem Den Europæiske Fødevarautoritet, EFSA's kvalitetssikring af risikovurderinger.

På foder- og plantesundhedsområdet lægger det franske memorandum endvidere op til en generel styrkelse af kontrollen af importere ved grænsen. I forhold til animalske biprodukter, der ikke er bestemt til konsum, bliver det også foreslået, at der generelt skal ske officiel kontrol på EU's ydre grænse. Endvidere bliver det foreslået at udføre flere FVO-inspektioner (Food and Veterinary Office (EU's auditororgan)) indenfor planteområdet i tredjelande.

3. At konkurrenceforvridning bliver udryddet, og at der bliver taget hensyn til andre legitime faktorer og kollektive præferencer, således at EU kan fastholde sine generelt høje standarder på f.eks. miljø og dyrevelfærd i forhold til producenter i tredjelande, hvor miljømæssige og etiske hensyn spiller en mindre fremtrædende rolle i fødevarerproduktionen.

Udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om sagen.

Gældende dansk ret (evt.)

Import af levende dyr, animalske fødevarer og avlsmateriale og animalske nonfood produkter samt hø og halm og øvrige planter og planteprodukter er reguleret af følgende lovgivning:

- Lov nr. 432 af 9. juni 2004 om hold af dyr.
- Bekendtgørelse nr. 774 af 29. august 2001 om veterinærkontrol ved ind- og udførsel af levende dyr.
- Lov nr. 526 af 24. juni 2005 om fødevarer.
- Bekendtgørelse nr. 830 af 13. august 2008 om veterinærkontrol ved indførsel af animalske fødevarer.
- Bekendtgørelse nr. 270 af 6. april 2000 om veterinærkontrol ved ind- og udførsel af avlsmateriale og animalske nonfood produkter, m.v.
- Europa-Parlamentets og Rådets Forordning (EF) Nr. 882/2004 af 29. april 2004 om offentlig kontrol med henblik på verifikation af, at foderstof- og fødevarerlovgivningen samt dyresundheds- og dyrevelfærdsbestemmelserne overholdes.
- Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) nr. 854/2004 af 29. april 2004 om særlige bestemmelser for tilrettelæggelsen af den offentlige kontrol af animalske produkter til konsum.
- Lov om planteskadegørere jf. lovbekendtgørelse nr. 687 af 18. juli 1996 med de ændringer, der følger af § 2 i lov nr. 404 af 1. juni 2005 og § 72 i lov nr. 538 af 8. juni 2006
- Bekendtgørelse nr. 100 af 17. februar 2005 om indførsel af planter og planteprodukter m.m.,

- Bekendtgørelse nr. 1035 af 17. december 1997 om indførsel og om flytning af planteskadegørere m.m. til brug ved forsøg, forskning og planteforædling,

Konsekvenser

Betydningen for beskyttelsesniveauet kan ikke vurderes, idet der alene er tale om rådskonklusioner.

Der kan ikke på det nuværende grundlag angives en vurdering af lovgivningsmæssige, statsfinansielle eller samfundsøkonomiske konsekvenser af rådskonklusionerne vedrørende det franske memorandum.

Høring

På møde i §2-udvalget (landbrug) den 3. november 2008 oplyste Landbrugsraadet, at man anså ensartede konkurrencevilkår som et selvstændigt mål. Idet Danmark eksporterer meget, skal det undgås, at forslaget medfører tekniske handelshindringer. Endvidere bør forslaget afbalanceres i WTO-sammenhæng samt gennem bilaterale møder. Landbrugsraadet vil afvente nærmere konkretisering af forslaget.

DI Fødevarer bemærkede, at forslaget umiddelbart virkede positivt, men at man skulle være opmærksom på, at forslaget kan medføre elementer af protektionisme.

Landbrugsraadet har endvidere i skriftligt høringssvar den 4. november 2008 fremført følgende:

- I forbindelse med vedtagelse af EU's hygiejnepakke (forordningerne 852/2004, 853/2004 og 882/2004) blev det pålagt Kommissionen at udarbejde en revision af reglerne baseret på de erfaringer man har gjort sig siden reglernes ikrafttræden i 2006 og på den baggrund fremsætte eventuelle forslag til nye/ ændrede regler. Landbrugsraadet afventer derfor dette arbejde, men finder ikke et påtrængende behov for nye eller ændrede regler.
- Landbrugsraadet finder det uklart, hvad de foreslåede forhold vil komme til at omfatte. På vegne af Mejeriforeningen påpeges det derfor, at det ikke er hensigtsmæssigt, hvis analyseprøver/ vareprøver fra tredjelande og returvarer fra tredjelande også omfattes af de omtalte importregler. Disse to kategorier er i forvejen underlagt skrappe regler, som gerne ses lempet. Mejeriforeningen er ikke af den opfattelse, at indførsel af analyseprøver/ vareprøver og returprøver er almindelig import. Returvarer er eksempelvis ofte produceret i EU, og specielt for analyseprøver/ vareprøver gælder det, at prøverne ikke er til fri omsætning og meget sjældent til konsum.
- I forhold til punktet om ensartet kontrolpraksis mener Landbrugsraadet, at der løbende er behov for at se på kontroludøvelsen i de enkelte medlemslande, ikke mindst i forhold til omkostningsniveauet, med henblik på at skabe ensartede konkurrencevilkår.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Den er dansk holdning, at beskyttelsesniveauet skal sikres for alle produkter, inklusiv importerede produkter. Den danske regering er åben for en drøftelse af mulige forbedringer af EU's importkontrolregime, men deler ikke i udgangspunktet den franske opfattelse af, at det nuværende importsystem ikke i almindelighed fungerer tilfredsstillende.

Regeringens principielle holdning er, at ansvaret for markedsføring af fødevarer og foder er virksomhedernes, og her konkret importørernes, ansvar. Det skitserede kontrolsystem med risikofødevarer af ikke-animalsk oprindelse og foder bliver ikke forbedret ved at blive flyttet til EU's ydre grænse.

Det generelle danske synspunkt er, at EU skal være meget varsom med at indføre systemer, som vi ikke ønsker at se efterlignet i tredjelande. Det er ikke i dansk interesse at introducere væsentligt udvidet grænsekontrol, som kan være både ressourcekrævende og blive generende for samhandlen. Regeringen vil således være opmærksom på, at eventuelle ændringer i importkontrolsystemet skal være afbalancerede, ikke diskriminerende og respektere de internationale aftaler på området.

Regeringen vil i det planlagte arbejde med rådskonklusionerne arbejde for at ovenstående betragtninger i videst muligt omfang afspejles i konklusionerne. Det vurderes, at udkastet til rådskonklusioner på flere områder er i overensstemmelse med dansk holdning.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

De fleste medlemslande forventes at være umiddelbart positive over for det franske memo og at støtte initiativet. Kun enkelte medlemsstater forventes at være skeptiske. Kommissionen har understreget, at man må have øje for ressourceforbruget, og at ansvaret ligger hos importørerne og ikke myndighederne. I relation til plantesektoren, har Kommissionen pointeret, at det er værd at bemærke, at en samlet horisontal gennemgang er igangsat, og at der forventes udarbejdet konklusioner herom inden længe.

Tidligere forelæggelse for Folketingets Europaudvalg

Folketingets Europaudvalg er ikke tidligere blevet orienteret om sagen.

12. Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om markedsføring og anvendelse af foder

KOM (2008) 124

*Revideret genoptryk af grundnotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 3. april 2008.
Ændringer er markeret i marginen.*

Resumé

Kommissionen har den 3. marts 2008 fremsat forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om markedsføring og anvendelse af foder, med særlig fokus på mærkningsreglerne. De eksisterende fodermærkningsregler findes i dag hovedsagelig i fire forskellige direktiver, og der er behov for forenkling og modernisering af reglerne. Forslaget skal vedtages i fælles beslutningsprocedure. Forslaget skønnes at have en positiv effekt på beskyttelsesniveauet i Danmark.

Baggrund

Kommissionen har fremsat forslag til Europa-Parlamentets og Rådets forordning om markedsføring og anvendelse af foder. Forslaget blev oversendt til Rådet den 3. marts 2008 og forelå i dansk sprogversion den 6. marts 2008.

Det fremgår af Kommissionens hvidbog om fødevarerikkerhed fra 12. januar 2000, at mærkningsreglerne for foder bør ændres. De eksisterende fodermærkningsregler findes i dag hovedsageligt i to direktiver om henholdsvis mærkning af foderblandinger⁴ og mærkning af fodermidler⁵. Desuden er der særskilte mærkningsregler for foder med særlige ernæringsformål⁶ og for visse produkter, der tilfører protein eller kvælstof⁷.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEF artikel 37 og artikel 152, stk. 4, og skal behandles efter proceduren for fælles beslutningstagen i TEF artikel 251.

Forslaget forventes vedtaget på et kommende rådsmøde.

Nærhedsprincippet

Kommissionen begrundet forslaget overensstemmelse med nærhedsprincippet ud fra betragtninger om, at det ikke er hensigtsmæssigt for det indre marked, at medlemsstaterne selv fastsætter betingelser for omsætning og anvendelse af foder i EU. Erfaring med de eksisterende direktiver har vist, at forskelle i gennemførelsen af direktiverne i medlemslandene har lagt hindringer i vejen for et harmoniseret indre marked. Fælles EU-foranstaltninger bidrager til et velfungerende indre marked for så vidt angår konkurrenceevne blandt de europæiske foderstofvirksomheder og husdyravlere og kan bidrage til at forbedre produktiviteten og indtjeningen i EU's landbrug. Endvidere tilsiger hensynet til foder- og fødevarerikkerheden, at der træffes fælles EU-foranstaltninger, da forskellige foranstaltninger mellem medlemsstaterne kan føre til forskellige niveauer i foder- og fødevarerikkerheden.

Regeringen er enig i Kommissionens vurdering af nærhedsprincippet.

Formål og indhold

Med forslaget samles hovedparten af de eksisterende fodermærkningsregler i én forordning. Forslaget ændrer eller fjerner samtidig en række forældede og overflødige bestemmelser og undtagelser og tilføjer nye bestemmelser, hvor erfaringer har vist, at der er lovgivningsmæssige huller. Bl.a. præciserer forslaget, at reglerne for mærkningen ikke kun gælder etiketterne på produkterne, men omfatter al kommunikation mellem sælger og køber, herunder oplysninger på internettet.

⁴ Rådets direktiv 79/373/EØF af 2. april 1979 om handel med foderblandinger

⁵ Rådets direktiv 96/25/EF af 29. april 1996 om omsætning af fodermidler og om ændring af direktiv 70/524/EØF, 74/63/EØF, 82/471/EØF og 93/74/EØF samt om ophævelse af direktiv 77/101/EØF

⁶ Rådets direktiv 93/74/EØF af 13. september 1993 om foder med særligt ernæringsformål

⁷ Rådets direktiv 82/471/EØF af 30. juni 1982 om visse produkter, der anvendes i foderstoffer

Forordningsforslaget udvider de bestemmelser, der i fødevarerforordningen⁸ (178/2002) gælder for dyr, der anvendes til fødevarerproduktion, mht. sikkerhed og markedsføring og foderstofvirksomhedernes ansvarsområder og forpligtelser, til også at gælde for pelsdyr og selskabsdyr.

Mærkningskrav

I forordningsforslaget er reglerne for mærkning af foder fastsat således, at der er en række generelle obligatoriske mærkningskrav, der gælder alle typer foder. Disse krav til basis-mærkning skal bl.a. sikre sporbarheden af foderet. Basismærkningen suppleres af særlige obligatoriske mærkningskrav, afhængig af om der er tale om et fodermiddel, en foderblanding, diætisk foder eller foder til selskabsdyr. Forslaget opretholder desuden en række undtagelsesbestemmelser til basismærkningskravene og de særlige mærkningskrav. Forslaget fastsætter også rammer for, hvilke oplysninger som den obligatoriske mærkning frivilligt kan suppleres med. Som noget nyt indføres der desuden regler for, hvordan forurenede foder skal mærkes, så det ikke bruges ulovligt. Opbygningen af mærkningsreglerne i en basismærkning, der suppleres med særlige obligatoriske mærkningskrav og krav til, hvad der frivilligt kan anføres, er en væsentlig forenkling af mærkningsreglerne i forhold til de eksisterende regler.

”Ikke-udtømmende” liste over fodermidler

Under de nuværende fodermærkningsregler findes en ”ikke-udtømmende liste” over fodermidler, der kan markedsføres og anvendes til fodring. Fodermidler, der er angivet i listen skal markedsføres under de navne, der er nævnt i listen, og mærkes i henhold til beskrivelsen, der fremgår af listen. Det, at listen er ”ikke-udtømmende” betyder, at fodermidler, der ikke figurerer på listen, også kan markedsføres. I forslaget overlades varetagelsen, herunder udarbejdelsen og opdateringen, af listen over fodermidler til foderbranchen. Det foreskrives, at den nye liste udarbejdes efter samme principper som den nuværende liste, dog med mulighed for hyppigere opdateringer, når der kommer nye fodermidler til. Kommissionen skal med inddragelse af medlemsstaterne godkende listen og efterfølgende ændringer til listen. Det er endnu uklart, hvilken komitéprocedure, enten rådgivningsprocedure eller forskriftsprocedure, man i den forbindelse vil følge.

Kodekser for god mærkning af foder

Det foreslås, at kodekser for god mærkning af foder til henholdsvis dyr bestemt til fødevarerproduktion og til selskabsdyr, skal udarbejdes af foderbranchen i samarbejde med medlemsstaterne og evt.

EFSA. Kodekserne vil bl.a. skulle indeholde en fortolkning af rammerne for frivillig mærkning. Kodekserne skal godkendes af Kommissionen efter inddragelse af medlemsstaterne. Ligesom for listen over fodermidler er det endnu uklart hvilken komitéprocedure man i den forbindelse vil følge.

⁸ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) Nr. 178/2002 af 28. januar 2002 om generelle principper og krav i fødevarerlovgivningen, om oprettelse Den Europæiske Fødevarsikkerhedsautoritet og om procedurer vedr. fødevarsikkerhed

Reglerne om åbne deklarationer

Med Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/2/EF⁹ blev der i 2002 indført regler om obligatorisk angivelse af alle fodermidler og mængden heraf i foderblandinger til produktionsdyr. Angivelsen af fodermidlerne i blandingen skal ifølge direktivet opgives i rækkefølge efter faldende vægt,

udtrykt i vægtprocent, med en tolerance på $\pm 15\%$. Disse regler benævnes normalt som ”reglerne om åbne deklarationer”.

I det fremsatte forordningsforslag ændres kravet om åbne deklarationer af foder til dyr bestemt til fødevarereproduktion. Ifølge forslaget skal fodermidler i en foderblanding angives på mærkningen enkeltvis i rækkefølge efter faldende vægt, uden krav om, at det procentvise indhold af det enkelte fodermiddel skal oplyses. Det procentvise indhold af fodermidlerne kan dog oplyses, hvis foderproducenten ønsker dette. Af det oprindelige forslag fremgik, at det procentvise indhold af fodermidlerne i foderet skulle oplyses, hvis der blev rettet henvendelse til producenten. Producenten kunne dog undlade at give disse oplysninger, hvis han fandt oplysningerne som værende kommercielt følsomme. I det seneste ændringsforslag er denne bestemmelse ændret til, at producenten kan undlade at opgive det procentvise indhold, hvis producenten kan bevise, at der er tale om kommercielt følsomme oplysninger.

I forslaget stilles der krav om, at navnet på, og vægtprocenten for, et fodermiddel skal angives, hvis indholdet af det pågældende fodermiddel fremhæves i mærkningen med tekst, billeder eller grafik. Myndighederne har fortsat altid ret til at få oplyst den nøjagtige procentandel af alle fodermidler.

Forslaget foreskriver desuden, at for foderblandinger til selskabsdyr kan den specifikke angivelse af fodermidlets navn erstattes af den kategori som fodermidlet tilhører. En liste over kategorier af fodermidler, der kan anvendes til dette formål, skal udarbejdes af Kommissionen i samarbejde med medlemsstaterne. Dette system svarer til det, man har i dag.

Mærkning af tilsætningsstoffer i foderblandinger

Forslaget fastsætter også regler for, hvilke fodertilsætningsstoffer der skal mærkes, hvis de er tilsat til fodermidler og foderblandinger. De tilsætningsstoffer, for hvilke der er fastsat et maksimumindhold, skal fremgå af mærkningen, med angivelse af navn og tilsat mængde, hvilket også gælder tilsætningsstoffer, der tilhører kategorierne ”zootekniske tilsætningsstoffer” og ”coccidiostatika og histomonostatika”. Der er på tilsvarende måde krav om at mærke stoffer tilhørende gruppen ”urinstof og derivater heraf”. Alle andre fodertilsætningsstoffer kan frivilligt anføres på mærkningen.

Forslaget indfører desuden en regel om, at produktionsvirksomheder, der fremstiller foder har pligt til at oplyse, efter anmodning fra kunden, navnene på de tilsætningsstoffer, for hvilke den obligatoriske mærkning ikke gælder. Dvs. brugere af foder kan få oplysninger om samtlige tilsatte tilsætningsstoffer, hvis producenten kontaktes.

⁹ Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2002/2/EF af 28. januar 2002 om ændring af Rådets direktiv 79/373/EØF om handel med foderblandinger og om ophævelse af Kommissionens direktiv 91/357/EØF

Forslaget fastsætter tolerancer for, hvor meget indholdet af næringsstoffer og tilsætningsstoffer må variere i forhold til det deklarerede indhold; tolerancerne anvendes i forbindelse med kontrollen af foderet.

Koncentration af tilsætningsstoffer i tilskudsfoder

I forordningsforslaget fastsættes der grænser for, hvor koncentreret tilskudsfoder må være i forhold til indhold af tilsætningsstoffer. I forslaget er grænserne defineret således, at tilsætningsstoffer højst må indgå i et tilskudsfoder med en koncentration, der er 100 gange det fastsatte maksimumindhold for fuldfoder, dog maksimalt 5 gange højere for coccidiostatika og histomonostatika.

Tilsætningsstoffer for hvilke, der ikke er fastsat et maksimumindhold i fuldfoder, er der heller ikke fastsat en grænse for tilskudsfoder. I den nuværende foderlovgivning er der ikke fastsat grænser for, hvor høj

en koncentration af et tilsætningsstof, der må være i tilskudsfoder. I forslaget gives mulighed for at tilsætningsstoffer vil kunne indgå i højere koncentrationer, forudsat foderet er godkendt efter reglerne om foder med særlige ernæringsformål.

Anprisning af foder med særlige egenskaber

Forslaget præciserer reglerne for, hvorledes foder må anprises med særlige egenskaber. Det er ifølge forslaget tilladt på mærkningen at fremhæve særlige egenskaber, som foderet har, så længe anprisningen er objektiv, kan kontrolleres af myndighederne og er let forståelig for brugeren. Som noget nyt er det præciseret, at der skal kunne fremlægges videnskabelig dokumentation, hvis myndighederne beder om dette, som bevis for, at anprisningen er sandfærdig. Det er ligeledes et krav, at mærkningen, eller andet præsentationsmateriale, ikke indeholder anprisninger om, at foderet kan forebygge, behandle eller helbrede sygdom. Disse anprisningsregler gælder for alt foder. I den eksisterende foderlovgivning findes også anprisningsregler, men de gælder kun for foderblandinger.

Bestemmelserne om, at der kan udarbejdes en liste over anvendelsesområder for foder med særlige ernæringsformål, også kaldet diætetisk foder, opretholdes i forordningsforslaget.

Ophævelse af direktiv 82/471/EØF om visse produkter, der tilfører protein eller kvælstof

Direktiv 82/471/EØF om visse produkter, der anvendes i foderstoffer (også kaldet 'bioprotein-direktivet'), regulerer en gruppe af særlige fodermidler, der anvendes i foder for at tilføre protein eller kvælstof. For at kunne anvende disse stoffer i foder skal de underlægges en godkendelsesprocedure, risikovurderes og godkendes i henhold til kravene i direktiv 82/471/EØF og fremgå af en positivliste. Forordningsforslaget ophæver reglerne i direktiv 82/471/EØF således, at denne gruppe stoffer ikke længere skal underlægges særlige krav om godkendelse, men blot opfylde de normale krav, der stilles til andre fodermidler.

I forordningsforslaget kan retningslinjerne, der præciserer, hvordan man skelner mellem fodermidler, fodertilsætningsstoffer og veterinærlægemidler ændres ved rådgivningsproceduren.

Ændringer til tilsætningsstofforordningen 1831/2003¹⁰

Forslaget omfatter også en præcisering af bestemmelserne om mærkning af forblandinger. Disse bestemmelser står i tilsætningsstofforordningen.

Ændring til foderhygiejneforordningen 183/2005¹¹

I det seneste ændringsforslag er det blevet indført, at artikel 27 i foderhygiejneforordningen ændres således, at det bliver muligt ved en forskriftskomiteéprocedure at ændre bilag IV i foderhygiejneforordningen, ligesom det er tilfældet for ændringer til de øvrige bilag i den forordning.

Udtalelser

Europa-Parlamentet vedtog den 7. oktober 2008 i alt 76 ændringsforslag. En lang række af forslagene drejer sig om mindre ændringer med det formål at gøre teksten mere klar. Størstedelen af de mere substantielle ændringsforslag har til formål at styrke forbrugerbeskyttelsen og sikre at køberen af foder har de informationer, der kræves for at kunne træffe et informeret valg. Bl.a. ønsker Europa-Parlamentet at fastholde den ret landmanden har i dag, til at få oplysninger om det procentvise indhold af fodermidler i en foderblanding (reglerne om 'åbne deklARATIONER'), ved i Kommissionens forslag at fjerne foderproducentens mulighed for at kunne tilbageholde sådanne oplysninger, hvis der er tale om særlige kommercielt følsomme oplysninger. Europa-Parlamentet mener også, at forslaget skal sikre udarbejdelsen af retningslinjer, der skal bruges til at fastslå om en foderproducents anprisning af en given egenskab, som foderet måtte have, er velbegrundet eller ej.

Europa-Parlamentet mener, at den 'ikke-udtømmende' liste over fodermidler, der ifølge forslaget skal udarbejdes og opdateres af foderbranchen og godkendes af Kommissionen og medlemsstaterne, skal ændre status til at være en udtømmende liste (positiv-liste).

Europa-Parlamentet ønsker endvidere indførelse af mere omfattende ændringer til tilsætningsstofforordningen end dem der allerede er foreslået, bl.a. med henblik på at få skabt entydighed mellem reglerne i tilsætningsstofforordningen og nærværende forordning om markedsføring af foder.

Europa-Parlamentet mener desuden, at forslaget bør skærpe reglerne så det sikres at forurenede foder ikke anvendes ulovligt. Europa-Parlamentet ønsker endvidere, at der oprettes en foderkategori, der omfatter kosttilskud.

Europa-Parlamentet forventes at foretage en endelig afstemning ved plenarsamlingen den 16. december 2008. Formandskabet har meddelt, at man forventer en 1. læsningsvedtagelse.

Gældende dansk ret

¹⁰ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) Nr. 1831/2003 af 22. september 2003 om foderstilsætningsstoffer.

¹¹ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EF) Nr. 183/2005 af 12. januar 2005 om krav til foderstofhygiejne.

Området er reguleret ved bekendtgørelse nr. 1177 af 11. oktober 2007 om foder og foderstofvirksomheder. I denne bekendtgørelse er bl.a. implementeret samtlige af de direktiver, der vil blive ophævet, når denne forordning træder i kraft.

Konsekvenser

Forslaget skønnes generelt at medføre et højere beskyttelsesniveau i Danmark og i EU, idet en forenklet, harmoniseret og ensartet regulering af reglerne for markedsføring og handel med foder vil skabe sammenhæng og klarhed i hele fodersektoren i EU. Det vurderes, at ensartede og klare fodermærkningsregler, med fokus på de oplysninger, der er væsentlige i forhold til sikkerhed og nyttig viden for brugerne, vil bidrage til højere foder- og fødevarer sikkerhed og forbedre handlen.

Forslaget vurderes ikke at have væsentlige statsfinansielle konsekvenser, administrative konsekvenser for det offentlige eller lovgivningsmæssige eller samfundsøkonomiske konsekvenser.

Høring

På møde i §2-udvalget (landbrug) den 3. november 2008 bemærkede DAKOFO, at man støttede forslaget. For så vidt angår vedligeholdelsen af foderkataloget var der dog nogle udestående spørgsmål, som skal løses på tilfredsstillende vis, således at det ikke hindrer fremkomsten af nye fodermidler.

§ 2-udvalget (landbrug) og § 5-udvalget (fiskeri) er blevet hørt i skriftlig høring. Forslaget er endvidere blevet drøftet ved en teknisk gennemgang i Plantedirektoratets foderstofudvalg.

Dansk Landbrug (DL) har i skriftligt høringssvar den 28. marts 2008 på vegne af Dansk Kvæg, Dansk Svineproduktion, Danish MEAT Association, Mejeriforeningen og Fjerkrærådet givet udtryk for, at man støtter forslagens overordnede formål om at samle hovedparten af de eksisterende fodermærkningsregler i én forordning.

DL er imod den foreslåede ændring om, at det ikke længere skal være et krav til foderleverandørerne at anvende en deklARATION, hvor de enkelte fodermidler angives med procentvis indhold. Forslaget indebærer, at der kun skal angives indhold af fodermidler i faldende orden (art. 17, stk. 1., litra e). DL er imod den foreslåede ændring, da den efter deres opfattelse ikke lever op til forordningens ønske om ”at give de oplysninger, der er væsentlige i forhold til sikkerhed og nyttig viden for brugerne”.

DL uddyber, at åbne blandinger i Danmark igennem mange år har givet husdyrproducenterne muligheder for bl.a. at genberegne blandingerens indhold af væsentlige næringsstoffer. Denne mulighed er specielt interessant i Danmark, da næringsstofnormerne er fastlagt med megen fokus på miljøpåvirkningerne. Af hensyn til foderets effekt på udledning af kvælstof og ammoniak og af hensyn til fosforudledningen, er normerne fastlagt på dyrenes absolutte minimumsbehov, hvilket medfører, at det har stor produktionsmæssig konsekvens, hvis foderets indhold kommer under normerne. Manglende oplysninger om den procentvise sammensætning af blandinger eliminerer

denne mulighed for kontrolberegning og må opfattes som en forringelse af forbrugernes ret til oplysninger, fremfører DL.

DL anerkender, at der i forslaget gives mulighed for, at den enkelte bruger på eget initiativ ved henvendelse til leverandøren kan få oplyst foderets procentvise indhold med en afvigelse på 15 %, med mindre producenten anser oplysningerne for kommercielt følsomme. Det kan frygtes, at ordningen kan blive bureaukratisk, og at det i visse tilfælde vil være umuligt at få udleveret disse oplysninger, ligesom den ønskede forenkling ikke sikres.

Organisationerne er enige i, at den foreslåede grænse for koncentration af tilsætningsstoffer i en tilskudsfoderblanding (ikke må overstige 100 gange maksimumsgrænsen for tilsætningsstoffet i færdigfoder) bør gælde på EU-plan. Der bør dog tages hensyn til foder i akvakultur.

I forhold til anprisninger, er DL enig i, at mærkningen ikke må vildlede forbrugeren ved at tillægge foderet virkninger eller egenskaber, det ikke har. Man bakker endvidere op omkring kravet om, at anprisningerne skal være videnskabeligt dokumenteret, men opfordrer til, at myndighederne definerer de nødvendige typer af dokumentation, der anses for videnskabelig.

DL finder, at der er behov for en grundig gennemgang af forslagets bilag vedrørende tolerancer for afgivelser i foderets næringsstofindhold i forhold til det deklarerede. Man finder, at flere vigtige næringsstoffer har fået større tolerancer end de nuværende gældende tolerancer uden nærmere begrundelse. Organisationerne fremhæver, at der eksempelvis ikke er angivet tolerancer for aminosyrer, mens angivelserne for fodertilsetningsstoffer er meget generel og næppe er underbygget af sikkerheden på kemiske kontrolanalyser.

Hvis toleranceændringer begrundes med ringtest, som viser store forskelle laboratorierne imellem, bør myndighederne fokusere yderligere på at standardisere og udvikle mere præcise kontrolmetoder og forbedre tilsynet med laboratorier, i stedet for at slække på tolerancerne. Erhvervet yder en stor forskningsindsats sammen med statslige forskningsinstitutioner for at fastsætte præcise næringsstofanbefalinger af hensyn til miljøet, og finder derfor behov for en lignende prioritering i kontrolarbejdet.

Afslutningsvis fremfører DL, at det i forhold til forslaget om, at foderstofsektoren skal udarbejde fortegnelse over fodermidler, som efterfølgende skal godkendes af Kommissionen, virker uklart, hvordan dette skal initieres, og hvem der har ansvaret for opgaven.

Fødevarerindustrien (FI) har i skriftligt høringssvar den 30. marts 2008 givet udtryk for, at man overordnet er tilfreds med forslaget. FI hilser især ændringsforslaget om at ændre deklaraformens af foder fra procentvis angivelse til faldende orden velkomment. FI henviser til, at dette svarer til art. 19 (1) i forslaget om mærkning af fødevarer (KOM (2008) 40).

FI finder, at der er behov for, at forordningen kommer til at rumme en række præciseringer; herunder beskrivelser af specifikke ikrafttrædelsestidspunkter og nødvendige overgangsordninger.

Eksempelvis vurderer FI, at præciseringer er nødvendige på følgende områder:

- *Artikel 6 om forbudte materialer og Kommissionens udarbejdelse af en liste over sådanne.* For at erhvervet kan overskue de brede spektrum af materialer, der er forbudte opfordrer FI til, at der i forordningen henvises til en konsolideret liste over de konkrete og gældende forbudte materialer inklusiv de af TSE-lovgivningen forbudte materialer.
- *Artikel 9 om en liste over foder med særlige ernæringsformål.* Her bør enten refereres til det pt. gældende direktiv i overgangsperioden, eller der bør indsættes en bestemmelse om, at den pågældende liste (i henhold til art. 10) vil foreligge samtidig med forordningens vedtagelse, evt. i form af et bilag.
- *Artikel 10 om en ansøgers udarbejdelse af et ansøgningsdossier samt, at EFSA på Kommissionens anmodning kan involveres i vurderingen af et ansøgningsdossier vedrørende foder med særlige ernæringsformål.* Der bør fastsættes retningslinjer for denne type ansøgninger samt en passende lang overgangsperiode, før denne procedure træder i kraft således, at ansøgere med ansøgninger under udarbejdelse kan tage højde herfor.

FI finder endvidere, at en del af bestemmelsen i art. 10(6) om den oprindelige ansøger, bør udgå af forslaget. Såfremt en oprindelig ansøger kan anmode om at få trukket en påtænkt anvendelse tilbage, kan de oprindelige ansøgere skade andre virksomheder, som producerer et lignende foder, og som ønsker at fortsætte hermed. Foder med særlige ernæringsformål godkendes pt. ikke med reference til den oprindelige ansøger, og det vil også være vanskeligt at gennemføre, eftersom sådanne blandinger er konglomerater af mange almindelige fodermidler og tilsætningsstoffer og derfor ikke unikke som sådan.

Slutteligt finder FI, på linje med DL, at Bilag III vedrørende tolerancer bør underlægges en fornyet vurdering. Det fremgår af forslaget, at der forslås gennemført ens tolerancer uanset om det er fodermidler, foderblandinger eller tilsætningsstoffer. Dette har medført, at en række af tolerancerne er blevet urealistisk små og afviger evident fra de hidtil gældende, som bl.a. angivet i direktiverne 96/25/EF og 79/373/EØF og de af Plantedirektoratet anvendte.

FI opfordrer til, at der nedsættes en følgegruppe, der løbende kan drøfte forhandlingerne. Fødevareministeriet henviser i den forbindelse til, at forslaget løbende vil blive drøftet i Plantedirektoratets møder med Foderstofudvalget, hvor FI er repræsenteret ved DI.

DAKOFO har i skriftligt hørings svar den 31. marts 2008 meddelt, at DAKOFO overordnet støtter Kommissionens forslag. Kommissionens forslag er en godt eksempel på politikken om "Better Regulation", idet forslaget tilsigter enklere regler for mærkning og markedsføring af foder og samtidig sikrer en tilstrækkelig tilførsel af information igennem foderkæden. Endelig finder DAKOFO, at forslaget har den rigtige balance imellem kundeønsker om meningsfuld information og industriens ønsker om tilstrækkelig højt niveau for beskyttelse af know-how. DAKOFO anfører, at der i forslaget er detaljer, som de vil arbejde videre med inden disse kommenteres.

Landbrugsraadet henviser i skriftligt høringsvar den 31. marts 2008 til organisationernes respektive høringsvar og understreger, at der blandt medlemmerne er enighed om, at resultatet af de kommende forhandlinger i EU ikke må resultere i et reduceret krav til deklARATIONER – det vil sige mindre åbne deklARATIONER – end der gives mulighed for i det nuværende forslag.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringens foreløbige generelle holdning til forslaget er som helhed positiv, idet de nuværende regler for markedsføring, mærkning og handel med foder i EU er komplicerede og findes spredt i en række direktiver med mange krydsreferencer og indbyrdes overlapninger. Der er derfor behov for et samlet regelsæt i form af en forordning, der harmoniserer rammerne for markedsføring af foder og bidrager til at sikre en velfungerende fodersektor i Danmark og EU.

Danmark vil arbejde for, at de nye regler udarbejdes under særlig hensyntagen til foder- og fødevarer sikkerhed, gennemskuelig, sporbarhed og mulighed for brugere af foder for at træffe et informeret valg.

Det er dansk holdning, at samtlige tilsætningsstoffer, der indgår i foderet skal fremgå af mærkningen. Det vil være til gavn for sporbarheden, brugeroplysningen og udførelsen af den offentlige kontrol, hvis alle tilsætningsstoffer fremgår af mærkningen, ligesom det vil være i tråd med kravet om, at alle fodermidler skal fremgå. Et sådant krav vil samtidig ligestille reglerne med dem man har for tilsætningsstoffer i fødevarer.

Det er også dansk holdning, at der skal fastsættes tolerancer for, hvor meget indholdet af næringsstoffer og tilsætningsstoffer må variere i forhold til det deklarerede indhold til brug for kontrollen. Det er væsentligt, at tolerancerne fastsættes dels ud fra hensyntagen til, hvad der er muligt ud fra god produktionspraksis, dels hvad der er muligt analysemæssigt, dels ud fra hensynet til objektiv information af køberne af foder.

Danmark er ligeledes positiv i forhold til forslagets indførelse af klare grænser for, hvor koncentreret tilskudsfoder må være med hensyn til indhold af tilsætningsstoffer. Danmark har i en årrække arbejdet for, at få etableret sådanne grænser i EU.

Danmark kan støtte opretholdelsen af en godkendelsesprocedure for tilladelse til at mærke foder med særlige ernæringsformål. I forbindelse med generelle regler for anprisninger, kan Danmark støtte, at kun egenskaber, der kan dokumenteres, må anpriseres, og at mærkningen eller præsentationsmaterialet ikke må indeholde oplysninger om, at foderet kan forebygge, behandle eller helbrede sygdom.

Det er dansk holdning, at reglerne om ansøgning og godkendelse af visse produkter, der tilfører protein eller kvælstof, som omfattet af direktiv 82/471/EØF, er for krævende og administrativt omfattende, hvorfor reglerne bør forenkles eller alternativt helt ophæves som foreslået. Danmark er enig i, at anvendelsen af disse produkter bør underlægges de samme krav, som gælder alle andre

fodermidler, nemlig at produkterne skal være sunde og af god kvalitet og ikke have negativ indvirkning på dyrevelfærden, menneskers sundhed eller miljøet.

Det er dansk holdning, at reglerne om åbne deklARATIONER som udgangspunkt bør opretholdes i den form, vi kender i dag. Reglerne blev indført i EU i 2002 som en konsekvens af dioxin- og TSE-kriserne, idet reglerne bidrog til øget foder- og fødevarer sikkerhed i form af bedre sporbarhed. Danmark var en af de få medlemsstater, der under forhandlingerne aktivt sammen med Kommissionen og Europa-Parlamentet arbejdede for at få reglerne om åbne deklARATIONER vedtaget. Ved indførelsen af fødevarerforordningen i 2002 og foderhygiejneforordningen i 2005 er der indført andre muligheder for at sikre sporbarheden af foderstoffer. Ud fra et foder- og fødevarer sikkerhedssynspunkt er nødvendigheden af mængdeangivelser for alle fodermidler derfor blevet mindre. Fra et brugersynspunkt er det dog fortsat nyttigt at få oplysninger om indholdet af de enkelte fodermidler i foder til dyr bestemt til fødevarerproduktion og pelsdyr.

Danmark forholder sig positivt til forslaget om at give beføjelser til foderbranchen til at varetage opretholdelsen af listen over fodermidler, der anvendes til fodring. I dag er en sådan ”ikke-udtømmende” liste indeholdt i lovgivningen, uden at dette medfører højere sikkerhed i forhold til de fodermidler der anvendes, da der ikke er krav om, at de fodermidler, der anvendes, skal optræde på listen. Det giver derfor god mening og vil bidrage med et højere informationsniveau at lade branchen opretholde listen, idet muligheden for hyppigere opdateringer vil være til stede. I løbet af en årrække må det vurderes, om branchen har opretholdt listen tilfredsstillende.

Det er dansk holdning, at ændring af bestemmelser ved Rådgivningsprocedure ændres til ændring ved Forskriftprocedure med kontrol, på samme måde som en række af de andre bestemmelser kan ændres.

Generelle forventninger til andres landes holdninger

De øvrige medlemsstater har under forhandlingerne generelt været positive overfor forslaget.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Der er oversendt grundnotat den 3. april 2008 og nærhedsnotat den 12. marts 2008 til Folketingets Europaudvalg.

Notatet er ligeledes fremsendt til Folketingets Udvalg for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri.